

hêviya gel

hejmara
taybetî
özel sayı
Mayıs-1990

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBÎN!

" Kürdistan devriminin çıkarları her şeyin üstündedir
bunun için çalışmak çalışmak
ve kazanmak için çalışmak gerek"

**Zeki Yoldaş'ın bize devrettiği mirası koruyup geliştireceğimize,
O'nun açtığı çığırda sonuna kadar yürüyeceyimize
O'nun bıraktığı bayrağı, kanımızın son damlasına kadar omuzları-
mızda yükselterek, Bağımsız ve özgür Kürdistan'ı kuracağımıza,
O'nun naşı önünde O'na ve halkımıza söz veriyoruz...**

TSK

ORK

**Héviya Gel Özel sayı- Mayıs 1990
Yazışma adresi: Box 34055
100 26 Stockholm/SWEDEN**

ZEKİ YOLDAŞ'IN HASTALIĞI VEFATI VE CENAZE TÖRENİ

İlk sancıları ölümünden 6 ay önce, Ortadoğu'da başlamıştı. Suriye ve Lübnan sahasında başvurduğu doktorlar, bel ağrısı, romatizma vb. tahminde bulunarak ona uygun ağrı kesici ilaçlar önermişlerdi.

Yoğun çalışmalarını bırakmak istemeyen Zeki Yoldaş, üç aylık bir süreyi dayanılmaz sancılar içinde geçirmiş ve oldukça zayıflamıştı. Son olarak Suriye'de başvurduğu bir doktor, kanser hastalığından şüphelendiğini, ancak kesin teşhis olanağının olmadığını belirtmesi üzerine Şubat 1990'da Avrupa'ya çıktı.

F.Almanya'nın Köln şehrinde hemen hastahaneye yatırıldı. İlk tahliller sonucu hastalığının "Bronşial Kanser" olduğu tesbit edildi. Algılanan kanser tümörü akciğerin üst kısmında idi. Cinsi ise, kanser türünün en kötüsü ve en hızlı yayılanıydı. Bu ilk tesbitlerden sonra ışın tedavisine başlandı. Vucut akciğerde tümöre karşı savunma sistemi geliştirdi ve hastalık Akciğer'de gelişme zemini bulmadı. Ancak kısa sürede vücudun diğer yerlerine sıçraması önlenemedi. İlk sıçrama yeri 1979 yılında Diyarbakır işkencehanesinde kırılan kaburga kemiği oldu. Ardından karaciğere sıçradı. Doktorlar daha baştan beri bu tür tümörün karaciğerde gelişme zemini bulacağını biliyor ve onu önlemeye çalışıyorlardı. Ancak uğraşları sonuç vermedi. Karaciğere sıçrayan hastalığa müdahale olanağı yoktu. Tıp aciz kalmıştı.

Hastalığın ilk tesbitinde tahlil sonuçları ve raporları yoldaşları tarafından Danimarka, F.Almanya'nın Bonn ve Hanover Kanser Araştırma Enstitülerine sunuldu. Bu konuda uzman olan Yurtsever Kürt doktorları en son bulguları yeniden araştırıp sorguşturdular. Daha iyi bilen olur umuduyla, tüm olanaklarını kullandılar. Başvurulan her kurumdan aynı sonuç alındı, uygulanan tedavi doğrudu, ancak bu hastalıkta sancılar başladığı an, tedavide gecikilmiş demektir. Bu nedenle kurtu-

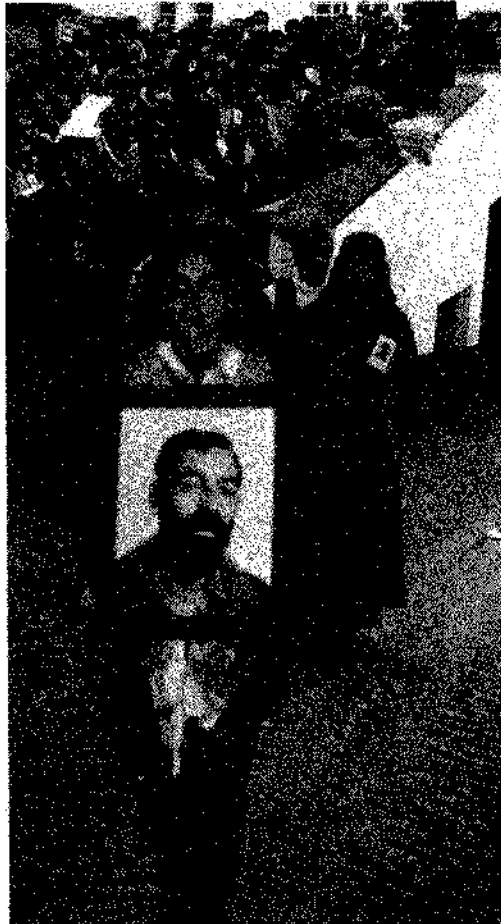
luş umudu yoktur, deniyordu. Ve iyi niyetli tüm insanlarımızın çabası, birzat O'nun yüksek morali Zeki'yi kurtarmamıza yetmedi.

Zeki Yoldaş, hastalığının ciddiyetini ve ölümcül olduğunu biliyordu. Ve son ana kadar, onu kendi iradesiyle yeneceğine inanıyordu. Hastalığında O'nu ziyaret eden bir dost bu konuyu anı defterine şöyle yazıyordu. "Bana ölümden korkmuyorum, ancak, henüz yapacak işim var; demiştin. Yüzüne baktım korkuyu okuyamadım, ama işini bitiremeyenlerin endişesi yazılıydı orada." Gerçekte de O, sonuna kadar yoldaşlarına, arkadaşlarına ve dostlarına moral vermeye çalışıyordu.

Son güne kadar politik gelişmeleri yakından takip ediyor ve yorum yapıyordu. Nusaybin-Cizre olaylarının geliştiği günlerde "Halkım ayaklanıyor doktor, beni onlara kavuştur" diyordu. Her sevindirici haber onu adeta yeniden canlandırıyor.

Ölümünden 1 ay önce doktorları son 48 saat içinde yaşamını yitireceğini yakınlarına iletiler. Ama O herkesi yanılttı. Çevremizde mucizeye inananlar bile oldu. O, düşmana inat bir gün fazla yaşamak için direndi. Doktorlar bu durumu "O'nu yaşatan savaştan ruhudur, yaşamak için kendisiyle savaşıyor" diye izah ediyorlardı. Ve artık ölüm günü için "O kendisi hissedip bizlere söyleyecek" diyebiliyorlardı.

16 Nisan 1990'da yoldaşlarını yanına çağırarak, "Çok geciktim" diyerek aramızdan ayrılacağını ima etti. Ortadoğu'daki, Kürdistan dağlarındaki yoldaşlarla ilgili son haberleri sordu. Ve "Örgütlü ve kolektif çalışmayan elden bırakmayın, Kürdistan devriminin çıkarlarını her şeyin üstünde tutun ve bunun için ça-

İşin, çalışın kazanmak için çalışın" diye vasiyet etti. Sağlığında hiç kimseye yük olmayan onurlu önder, naşını da kimseye yük etmek istememiş olacak ki, nerede toprağa verilmesi gerektiği konusunda suskun kaldı. Bunun üzerine biz, **"Seni Kürdistan'a göndereceğiz"** dediğimizde gülümsedi ve kafasını sallayarak onayladı.

Son gün birşeyler sormak istiyordu. Ağırlaşan konuşmasını anlamadığımızı farkedince, elleriyle kelepçeye vurulmuş insan işareti yaparak, cezaevindeki yoldaşlarının durumunu sordu. Son duruşma iki gün önceydi. Onu unutmamıştı. Tahliye olmadığını söyledik, içi burkuldu, gözlerini kapayıp daldı. Son 6 saatini komada geçirdi. 17 Nisan 1990'da saat 19.20 de gözlerini hayata kapadı. O ölürken bile gülüyordu.

O; Kürt halkının ulusal kurtuluş ve sosyalizm savaşında ölümsüzleştiğini biliyordu.

Zeki Yoldaş'ın cenaze töreni 22 Nisan 1990'da çok sayıda dost-kardeş örgüt temsilcilerinin ve binlerce kürt yurtseverinin katılımıyla Köln'de yapıldı.

Ardından, **Zeki Yoldaş**'ın naşının K.Kürdistan'a gönderilmesi için hazırlıklar yapıldı. 1981'de TC. Vatandaşlığından atılan **Yoldaş**'ımızın naşı önce kabul edilmek istenmedi. TC'nin İçişleri Bakanlığı olumsuz cevap veriyordu. Bunun üzerine Bingöl Milletvekili SHP'den ihraç edilen Kürt kökenli milletvekilleri ve eski DİSK yöneticileri ile birlikte demokratik kuruluşların baskısıyla cenazenin ülkeye kabulü sağlandı.

Zeki Yoldaş'ın naşı 23 Nisan 1990'da Hava yoluyla Diyarbakır'a yollandı. Cenazenin kabulü, yolculanması ve Diyarbakır'a varışı arasında 1 gün gibi kısa bir süre olmasına ve polislin tüm tedbirine rağmen O, Diyarbakır'da sevdiklerince karşılandı. Havaalanına girişi engellenenler Seyrante-

pe'den sonra cenaze arabasının konvoyuna katıldılar. Silvan yolayrımına kadar uğurladılar, orada cenazeyi Bingöl'den gelen gruba teslim ettiler.

Cenazenin Köln'den yolculanması ile birlikte Bingöl'de polis tedbiri, kitleyi tedirgin eder bir biçimde, arttırdı. Sokak başları tutuldu. Ancak şafakla birlikte korku zinciri kırıldı, arabasına binen, taksi, kamyon kiralayanlar cenazeyi karşılamak üzere Genç-Diyarbakır yoluna dizildiler. Cenaze 24 Nisan 1990'da akşama doğru Bingöl'e ulaştığında binlerce insan yollarda ve cenazenin gideceği yerin çevresinde birikmeye başlamıştı. Gözlemciler, 80 sonrası en büyük tören diyerek sevinçlerini dile getiriyordu. Halkı uğruna yaşamını veren **Zeki Yoldaş**'ı halk bağrına basmış ve büyük bir kitle katılımıyla O'nu sevdiklerinin yanına, Kürdistan devriminin ölümsüz şehitlerinin yanına yolculanmıştı.

Şimdi, sokaktaki sıradan insan bile O'nu, Şeh Said'lerin yolunda giden ve halkı uğruna yürüttüğü mücadeleyle şehadet mertebesine erişen olarak, anıyor. O'nun çok sevdiği halkı O'nu efsaneleştiriyor. Biz bu satırları yazarken, köylerden, kasabalardan inenler grup grup mezarını ziyaret etmeye ve taziyetlerini sunmaya devam ediyor.

Yurtdışında da anma ve taziye toplantıları başlatıldı 22 Nisan Günü F.Almanya'nın Köln şehrinde binlerce yurtseverin katılımıyla yapılan cenaze töreninden sonra 29 Nisan 1990'da Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da ve 5 Mayıs 1990'da İsveç'in başkenti Stockholm'da dost ve kardeş örgüt temsilcileri ve yüzlerce ilerici devrici insanın katılımıyla taziye ve anma toplantıları yapıldı. 19 Mayıs Cumartesi İsviçre ve ardından Fransa-Pariste anma ve taziye toplantıları için çalışmalar devam ediyor.

Devrim şehitlerinin ölümsüzlüğü bir kez daha kanıtlanıyor.

Köln'de yapılan cenaze töreni

ONURLU KİŞİLİĞİ VE KARARLI MÜCADELESİYLE ZEKİ ADSIZ (K.SALEH)

17 Nisan 1990'da Tevgera Sosyalist a Kurdistan (TSK) Genel Sekreteri, Ordiya Rızgariya Kurdistan (ORK) Yüksek Askeri Konsey Başkanı, DİSK 10. Bölge Temsilcisi ve Genel-İş Diyarbakır Eski şube Başkanı Zeki Adsız'ı örgüt adıyla **K.Saleh**'i yitirdik.

Evli, Filinta ve Şervan adında iki çocuk babası olan **Zeki Adsız** 10.1.1948 yılında K.Kürdistan'ın eski isyan merkezlerinden biri olan Bingöl'de doğdu. Orta halli bir çiftçi ailesinin üçüncü çocuğuydu. Annesini çocukken yitirdi, Babası 1980 sonrası hasretliğe dayanamadı.

Zeki yoldaş, çocukluk çağında bile pratik zekası, fedakarlığı ve atılganlığıyla çevresine kendini sevdi. O'nun bu yıllardaki yaşamını çocukluk arkadaşları şu satırlarla anı defterine işlediler; "Senin büyüklüğünü, önderliğini daha çocukluk yıllarımızda görebiliştik. Sen o zaman da önderimizdin."

Zeki Adsız, ilk ve ortaokulu Bingöl'de bitirdi. Bingöl Lisesi 2.

sınıfına devam ederken haksızlıklara karşı başkaldırısı ile yönetimin dikkatini çekti. Boyun eğmez kişiliğini kontrole alamayanlar O'nu sürgün ettiler. 1964-65 öğretim yılında Diyarbakır Ziya Gökalp Lisesinde öğrenimine devam etmek zorunda kaldı. Burada da yönetim O'na ancak 1 yıl tahammül edebildi. Yeniden sürgün edilince tekrar Bingöl Lisesine döndü. Aynı yıl lise 3.sınıfa devam ederken, haksızlığa tahammülsüzlüğü ve hareketliliği genç yaşta cezaevine düşmesine neden oldu. Elinden kaza çıkmıştı. Sonradan samimi birer dost oldukları bir arkadaşının yaralanması O'nun 4 yıl 4 ay 15 gün cezaevinde yatmasına neden oldu. İçerdayken, yönetime ve sivil cezaevlerinde görülen "Koğuş ağaları"na karşı diğer mahkumları korudu. O, bu tavrıyla mahkumların sevgilisi ve önderiydi. Ve kuşkusuz bunun da bir bedeli oldu. **Zeki Yoldaş**, yönetimin haksızlığına karşı tavrını sert koymuştu. Bir gardiyanın bıçakla yaralanması ile olay sonuçlanınca, O'nun meşruten tahliye hakkı yandı, hakkında yeni dava açıldı ve Solhan cezaevine sürgün edildi.

O'nun onurlu başeğmezliği ömrünün sonuna kadar dik-kati çeken bir meziyetydi. O'nu son yıllarda tanıyan bir dost anı defterine şu notları düşecekti;

"Yedi yıldır tanıyorum. Hiç bir zaman, hiç bir güç karşısında baş eğdiğini görmedim.

Baş dik insan güzeldir

Zeki güzel bir insandı

Hepimize örnek olsun."

O'nun başeğmez kişiliği mücadelede kararlılığıyla atbaşı gidiyordu. 12 Mart'ı içerde karşılamıştı. İçerden olayları takip ediyor, okuma ve kendisini yetiştirme olanağını iyi değerlendiriyordu. Cezaevinden politik olarak temel bilinci almış olarak çıktı. İçerdayken lise sınavlarına girdi ve bitirdi. Cezaevinden çıkınca İstanbul Basın Yayın Yüksek Okulu'na kayıt yaptı; okul Derneğinin kuruluş çalışmalarına katıldı, yönetimde yer aldı, dernek adına geceler düzenledi. Yüksek tahsilini bitirdikten sonra yeniden halkına döndü.

Zeki Adsız DİSK 10. Bölgede konuşurken - 1979

Bingöl'de Mahalli bir gazetede köşe yazarı ve redaktör olarak çalıştı. Yoksul, ezilen insanların sorunlarını dile getirdi. Bingöl'de köylülerle röportaj ilk kez O'nun aracılığıyla yapıldı. Bu dönemde Bingöl'de, Depremin yıkıntısı üzerine keselerini doldurmaya çalışan mahalli yöneticilere ve tefecilere karşı aktif bir çaba içine girdi. Hileli konut yapımını, dağıtımını ve bu konudaki haksızlıkları dile getirdi, yazdıkları yazılardan ötürü hakkında dava açıldı. Gazete sahibi yönetimin baskılarına dayanamayarak, gazetede işine son verdi.

Aynı dönemlerde 1973 seçimleri yaklaşıyor CHP Genel af ile birlikte nisbi bir demokrasi vadediyordu. **Zeki yoldaş**'ta bu dönemde CHP gençlik kollarında yer aldı. Bingöl ili gençlik kolları başkanı olarak gençliğin politize olmasına ve örgütlenmesine öncülük etti. 40 kişilik CHP Parti Meclis üyeliği yaptı.

1973 seçimleri ardından Genel af'ın çıkması ve devrimci örgütlenmelerin yeniden yeşermesiyle O'da bu saflarda yerini aldı ve 1974'den itibaren TKSP içinde çalışmalarına başladı. Aynı döneme denk düşen CHP kongresinde savunduğu görüşlerden ötürü Ecevit'in işaretiyle çömezlerinin saldırısına uğradı, yaralandı ve Kırıkoğlu grubuyla CHP'den koştı.

1973'ten sonraki nisbi demokratik ortandan yararlanarak, legal çalışmayla illegal çalışmayı diyalektik bir bütünlük içinde yürütmeye koyuldu. Tüm maddi olanaklarını

kendisi sunarak DENG kitabevini Bingöl'de açtı. Sol yayınlar açısından yörenin en zengin kitabeviydi. Bu girişimle gençliğin okuma alışkanlığı geliştirildi. Yeni neslin politik olarak daha ileri bir hata kanalizasyonu sağlandı. Bingöç-Der adında ilk gençlik derneğinin kuruluşuna destek verdi. Bu süreçten sonra Zeki yoldaş, çalışmalarını işçi sınıfını örgütlemeye kaydırđı. Bayındırlık Müdürlüğüne işçi olarak girdi. Bay-sen'i örgütledi. Bingöl'de Genel-iş ve Gıda-iş'in örgütlenme çalışmalarına yardımcı oldu. Politik bilinci ve pratik deneyimiyle Bingöl'de sınıf sendikacılığının gelişmesine önderlik etti.

O, bu yoğun faaliyetlik içindeyken, gazetecilik döneminde yazdıklarından ötürü devam eden davası sonuçlandı. 10 ay hapis ve 6 ay sürgün cezasına çarptırıldı. Teslimiyeti kabullenmeyen Zeki yoldaş, mücadelesine yeni bir alanda devam etmek üzere Bingöl'ü terketmek zorunda kaldı. O, Bingöl'den ayrılırken, kendi boşluğunu dolduracak örgüt birimini yaratmıştı. TKSP içinde yer alan sağlıklı kadrolar yetiştirmiş ve harekete geniş bir çevre oluşturmuştu. O'nun önderliğinde yapılan çalışmalar sonucu TKSP Bingöl'de politikayı belirleyen güç konumuna gelmişti.

1975'ten sonra İstanbul'da Özgürlük Yolu dergisinin çıkarılması çalışmalarına katıldı. Bir yılı aşkın bir süre bu birimdeki kolektif çalışmada yer aldı.

1977 yılında Diyarbakır'da politik faaliyetlerini sürdürürken yakalandı ve 10 aylık hapislik cezasını çekmek üzere tutuklandı. Ardından 6 aylık sürgüne yollandı.

Diyarbakır'da sürgündeyken sendikal faaliyetlere katıldı. 1978'de Genel-iş Diyarbakır Şube Başkanlığına seçildi. Sınıf sendikacılığının gelişmesi ve işçilerin örgütlü mücadeleye çekilmesi için olağanüstü bir çaba harcadı. Sınır tanımaz fedakarlığı ve yorulmak bilmeyen çalışmasıyla kısa sürede, yalnız Diyarbakır değil, tüm bölgede işçi sınıfının güvenini kazandı. Bu dürüst çalışması ve devrimci kişiliği ile O, Kürdistan'da işçi sınıfının önderi olmayı hak etti.

6 Mayıs 1979 günü DİSK 10.Bölge alanına giren -ki bu alan Kuzey Kürdistan'ın büyük çoğunluğunu kapsıyordu-Diyarbakır, Urfa, Mardin, Bingöl, Elazığ, Muş, Malatya, Siirt, Bitlis, Van, Adıyaman, Tunceli ve Hakkari il ve ilçelerinden seçilip gelen 63 delegenin katılımıyla yapılan DİSK 10.Bölge temsilciliği seçimlerinde Zeki yoldaş, onların üçte ikisini alarak DİSK 10. Bölge temsilciliğine seçildi. Bu seçimlerde O, işçi sınıfını bölen sağ teslimiyetçi akımlara karşı işçileri uyandırıyor, bugün de geçerli olan bu uyarıyı 6 Mayıs 1979'da şöyle yapıyordu:

"İlerlemeciler (TKP- H.G.notu) her zaman olduğu gibi, işçilerin birliğini, sınıf kardeşliğini ve sınıf sendikacılığını bir yana iterek yine burjuvazinin temsilcileriyle birleştiler. Devrimciler, ilericiler işçilerin birliği ve sınıf kardeşliğini ağzından düşürmeyen, özünde işçilerin birliğini bozup onları birbirine düşürenlere karşı uyanık olmalıdırlar." (6Mayıs-1979 günkü konuşması-Özgürlük gazetesi s.1-15 Haziran 1979)

Yine aynı konuşmasında faşizmin ayak seslerinin duyulduğunu belirterek politik ileri görüşlülüğünü ortaya koyuyordu:

"Türkiye, egemen sınıflarının kendi sözcülerinin de itiraf ettiği gibi, ciddi bir bunalım süreci yaşamaktadır. Ezilen, sömürülen geniş halk yığınlarıyla, sömürgeci burjuvazi ve müttefikleri arasındaki çelişkiler giderek

sertleşmektedir. Burjuvazi sömürsünü arttırmak için işçi sınıfına, emekçi yığınlara ve bu arada özellikle halkımıza yönelik baskı ve terörü arttırarak faşist bir dikta kurma yolunda yoğun çabalar içindedir." (6 Mayıs 1979'daki konuşmasından. a.g. gazete)

Gelişmeler O'nu haklı çıkarıyordu. Sıkıyönetim ilan edilmiş ve baskılar yoğunlaşmıştı. O, TKSP Merkez Komitesi üyesi ve sınıf sendikacılığının Kürdistan'daki önderi olarak işçilerin mücadele içinde deney kazanmasını sağlayan eylemliliği yükseltiyordu. Zeki yoldaş, bu dönemde Diyarbakır tarihinde görülen en uzun ve kitlesel grevlerin örgütleyicisi oldu. 7.Kolordu ve Sıkıyönetimin baskılarına rağmen kısa aralıklarla 6 ayı aşkın bir süre devam eden grevler işçi sınıfının eğitim alanı oldu. Yüzlerce işçi bu eylemlilik içinde sınıf bilincini kazandı ve devrimci politik mücadelede saf tuttu. Yine aynı süreç, "Çöpçüden devrimci mi çıkar" diyen ve işçileri küçümseyen küçük burjuva devrimcilerinin yüzünü açığa çıkardı. Akla kara yavaş yavaş ayırma sürecine giriyordu.

Diyarbakır'da sıkıyönetimin tüm baskılarına rağmen Zeki yoldaş'ın önderliğinde sürdürülen eylemlilik 1979'da 15-16 Haziran eylemlerinin 9.Yıldönümünde uç noktaya vardı. Zeki Yoldaş, bu anlamlı gün için şöyle diyordu. "Kürdistan işçi sınıfı ilk kez ve sıkıyönetimin ağır baskı, saldırı koşullarında, görkemli bir Bölge Temsilciler Meclisi toplantısıyla bu geleneği yaşatıyordu." (R.W.-s.15-16)

Toplantı, geniş bir kitle katılımıyla, sıkıyönetimin tüm provakasyonları boşa çıkarılarak başarıyla bitirilmişti. Ardından toplantıda konuşmacı olan Zeki Yoldaş bir grup sendikacı arkadaşıyla birlikte tutuklandı. Ağır işkencelere maruz kaldı. Polis TKSP'yi Zeki yoldaş nezdinde açığa çıkarmaya çalıştı. Bu kavgada O'nun kaburga kemiğini, kalça kemiğini kırdılar, ama O'na boyun eğdiremediler. Bu sınavdan da alını pak olarak çıktı. Başta işçi arkadaşları, sendikalar ve diğer demokratik kuruluşların yoğun protestoları ve müdahalesiyle tahliye edildi. 1980 Mart ayına kadar Diyarbakır'da politik ve sendikal çalışmalarını sürdürdü.

1980 Mart'ında Diyarbakır'da istibarat görevlisi bir üstteğmenin ölüm olayından sonra, TKSP'ye yönelik operasyon başlaması üzerine parti kararına uyarak Diyarbakır'dan ayrıldı. Örgütsel çalışmalarına Ankara ve İstanbul'da devam etti. 12 Eylül'de faşist diktatörlüğün iktidara el koyma-

sıyla birlikte, çok ciddi bir biçimde aranmasına rağmen, ülke içinde birinci derecede görev üstlendi. Devrimci değerlerin yaşatılmasında ve kadroların korunmasında olağanüstü çaba sarfetti. Deşifre olmuş, aranır duruma düşmüş parti kadrolarının Doğu Kürdistan'a (İran Kürdistan'ı) aktarılmasını sağladı. Ülkeye giriş çıkışlarda birçok belaları ve ölüm tuzaklarını atlatmasını becerdi. MK üyesi olarak ülke içindeki görevini yerine getirdikten sonra kendisi de Doğu Kürdistan'a (İran Kürdistan'ı) çıktı.

TKSP'de İç Tartışmaları

Yenilgi döneminin, genel olarak devrimci hareketin ve özel olarak TKSP'nin zaaflarını açığa çıkardığına inanan Zeki yoldaş, geçmişin sağlıklı bir değerlendirilmesi ve günümüze uygun yeni politika ve mücadele anlayışının belirlenmesi doğrultusunda çalışma içine girdi. O, yenilginin açtığı yaraları sarıp yeniden temel mücadele alanına dönmekten başka çare görmüyordu. Yenilginin nedenlerini şöyle izah ediyordu:

"Kürdistanlı, Türkiyeli devrimci güçler açısından faşizm karşısında uğranılan yenilgi, bir sonuçtur. Devrimci güçler cephesinde derinleşen bunalıma kaynaklık eden sorunlar, salt yenilgi döneminin bir ürünü değil, temelde geçmişin objektif ve subjektif koşullarının bünyesinde geliştirdiği sorunlardır. Faşizm sadece bu sorunları daha bir gün ışığına çıkarmış ve ağırlaştırmıştır." (R.W. s.13-14)

"Faşist diktatörlüğün bu süreçte aldığı mesafe, elbette onun uzun ömürlü olabil-

eceğini göstermez. (...) Ancak, dünyanın bu önemli stratejik bölgesinde, emperyalist gerici güçlerin kaçınılmaz sonunu yakınlaraştırmak, faşist diktatörlüğü yerle bir etmek sanıldığı kadar da kolay olmayacaktır. Çünkü bu, bir bakıma, Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci siyasal örgütlerin faşizm güçleri karşısında uğranılan yenilgiyi, yaşanan süreci ve bu sürecin dayattığı görevleri doğru değerlendirmelerine ve buna uygun perspektifler geliştirmelerine bağlıdır. Bu da, öncelikle, devrimci siyasal güçlerin temel teorik tesbitlerini, örgütsel yapı ve işleyişlerini geçmiş dönemin acı deneyimleri ışığında yeniden gözden geçirmelerini, (...) hatalarının temelinde kendilerini, tabanlarını ve daha sonra da geniş emekçi yığınları eğitip yönlendirmelerini gerektirir." (TKSP'de Oportünizm ve bir eleştiri üzerine s.1)

Geçmişin sağlıklı değerlendirilmesi ve günümüze uygun politikanın tesbitinde -özellikle askeri politikanın belirlenmesinde- ısrarlı davranan Zeki yoldaş, kısa sürede parti içindeki sağ oportünizmin boy hedefi haline geldi. O, daha İran'da iken, Avrupa'da, ülke içinde ve Ortadoğu'da "Zeki silahı seviyor", "harekette sol tehlike var", "hareketi bölmek istiyor" türünden basit dedikodularla cadı kazanı kaynatıl-

dı.

1981 sonunda parti kararıyla Avrupa'ya çıktı. 82 Merkez Komitesi toplantısında eleştirilerini ve yeni döneme uygun düşüncelerini topluca MK'ye sundu. Ancak, hizipçilik yapanlar Zeki yoldaş'ı hizipçilikle suçlayarak 1 yıl parti ilişkilerini dondurma kararını çıkardılar. O, bu haksızlığa ve ayyuka çıkan sağ reformist anlayışa açıkça bayrak açtı. MK'ye sunduğu görüşlerini "zorunlu bir açıklama" adıyla büroşür haline getirdi ve parti kadrolarına sundu. Örgütlü mücadelenin emrettiği disipline sonuna kadar bağlı kalınarak, Parti birliği için Kongrenin yapılması çağrısını yaptı. "Partimizin Leninist birliği, temel ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarımızın yaşadığımız ağır yenilgi döneminin öğreticiliği ışığında taban nezdinde tartışılarak, tabanın mümkün olan en geniş katkısı sağlanarak yapılacak gerçekçi bir kongreyle sağlanabilir ancak... Bu inançla, partimizin Leninist Birliğinin inşa edilmesi yolunda her türlü fedakarlığa hazır olduğumuzu belirtiriz."

Zeki Adsız ORK kampında

önerilerimiz bilinen yöntem ve anlayışla karşılanırsa doğacak durumun sorumlusu bizler olmayacağız." (TKSP'de Op.ve Bir eleştiri üzerine)

Amacı mücadele değil, kadro kıyma olan sağ anlayış bu çağrıya kulak tıkadı. Zeki yoldaş, bir grup kadroyla TKSP'yi terk etmek zorunda kaldı. K.Saleh imzasıyla 1983'te "TKSP'de Oportünizm ve Bir Eleştiri Üzerine" adlı 320 sayfalık büroşürü yayınlamakla geçmişini değerlendirdi, kendisine yöneltilen suçlamaları cevapladı ve döneme uygun politikanın ana hatlarını belirledi.

TKSP-Roja Welat Hattının Oluşması ve Birlik Çalışmaları

1982 sonunda başlatılan açık tartışma 1983 boyunca TKSP-Devrimci muhalefet adıyla sürdürüldü. Muhalefetin tüm olumlu yaklaşımları sonuçsuz kalınca Şubat 1984'te Roja Welat'ı yeniden yayın hayatına sokarak yeni bir hatta mücadelesine devam etti. Zeki yoldaş Roja Welat'ın 13-14. sayısında "Yeniden Çıkarken" başlıklı yazısında bu çıkışı şöyle değerlendiriyordu:

"... Sol yalpacade yer alan devrimci siyasal örgütler, gru-

plar hatta tek tek kadrolar açısından yaşanan sürecin dayattığı sorunlar ciddidir. Sorunların üstesinden gelmek ise, öncelikle bu sorunları yaratan, geliştiren objektif-subjektif koşulları doğru bir biçimde kavramayı, yenilginin nedenlerini kadrolar, kitleler önünde yürekli açıklığa kavuşturmayı ve buna uygun perspektifler geliştirmeyi gerektirir. Bu da, herşeyden önce kuru ajitasyonlarla, içi boş birlik teraneleriyle, hedef şaşırtmalarla ortalığı bulandırmayı dışlar; hayatın canlı pratiğinin dayattığı sınavı geçememiş ideolojik, politik ve örgütsel yapılarla devrimci sürece ivme kazandırma hayallerini yadsır. Ve statükoların korumak için sorunların üstünden atlayan, yaşanan sorunlara kayuaklık eden nedenleri kendi dışında arayan ve çıkar temeline dayalı kof 'birlikler'le devrimci sürece ket vuran eğilimlere karşı geçmişin deneyimleri ve mirası temelinde toplumsal gelişmelere müdahale edebilecek devrimci alternatifler geliştirmeyi gerektirir.

"İşte Roja Welat, böylesi bir dönemde, karşı karşıya bulunduğu maddî, teknik sorunların bilincinde, yaşanan sürecin ve parti yaşamımızın dayattığı ağır, karmaşık ve fakat onurlu bir görevi omuzlayarak yayın hayatına kaldığı yerden devam etmek kararındadır. O, üstlendiği bu zorlu, onurlu işlevi gereği, geçmişin acı ve öğretici deneyimleri temelinde yeni bir öz, yeni bir mücadele ruhuyla, halkımızın ulusal, toplumsal kurtuluş savaşında kadroların, kitlelerin yolunu aydınlatacak, onlara savaş perspektifleri sunacak bir meşale olmaya çalışacaktır.

"Daha işin başındayken bunun kolay olmayacağını bilincindedir Roja Welat. Ancak O, sömürgeci faşist güçlere karşı bilinen inanç ve kınıyla, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine olan sarsılmaz bağlılığıyla, marksist-leninist ilkeleri revize etmeyi hedefleyen oportünist, feodal, burjuva ve küçük burjuva ideolojilere karşı ilkeli mücadelede göstereceği kararlılıkla, faşizmin işkence çarklarında devrimci onuru yüksekte tutan halkımızın yiğit evlatlarına karşı duyduğu derin sorumlulukla, TKSP-Roja Welat bayrağını mücadelenin her alanında yüksekte tutacak yiğit kadrolara, emekçi Kürdistan halkına duyduğu güvenle ve yaşanan karmaşık süreçle ilişkin doğru tesbitleriyle karşılaşacağı engelleri aşacağına inanıyor." (R.W. s.13-14. s.2)

TKSP-Roja Welat bu inançla ve kararlılıkla, Avrupa bataklığında çürümenin kol gezdiği bir dönemde, Zeki yoldaş'ın önderliğinde sömürgeciliğe ve faşizme karşı mücadelede Kürdistan Ulusal Kurtuluş güçleri arasında yerini aldı. Devrimci mücadelede üzerine düşeni yerine getirirken geçmişin eğitici ve öğretici deneyimlerinden de yararlanarak yeni bir hattın da harcı dökmüş oldu. TKSP-Roja Welat adıyla sürdürülen iki yıllık mücadele süresince, siyasal sürecin belirgin özellikleri bilince çıkarıldı. Bu konuda cesur bir politika izlendi. Devrimci süreci

bulandıran eğilimlere, "Bağımsızlaşma" örgütsüzlüğü geliştirme ve çürümeye karşı bilimsel, kararlı ve açık bir mücadele yürüttü.

Yine bu süreçte halkımızın hayati çıkarlarını ilgilendiren ana halkayı yakaladı. "Birlik" sorununu, temel görevlerinden biri olarak ele aldı. Sorunu kapalı kapılar ardında tartışılan bir sorun olmaktan çıkardı. Açık ve ilkeli yaklaşımlarda ısrarlı oldu. (Bak.R.W. 19-20 den 37-38'e kadarki sayılar)

Kürdistan sosyalist hareketinin birliği yolunda Zeki yoldaş'ın öncülüğünde yapılan çalışmalar 1986'da ilk meyvesini verdi. Sınıf hareketinin yaratılmasına yatkın olan güçlerle, bu eksene çekilebilecek yapı, eğilim ve gruplarla pratik ilişkiler geliştirildi; somut ilkeler üzerinde tartışmaya hazır olan bazı güçlerle kapsamlı görüşmeler yapıldı ve sonuçta KİP-GBK ile TKSP-Roja Welat'ın, Tevgera Sosyalist a Kurdistane çatısı altında birleşmesi sağlandı. Bu birliğin yeterli olmadığını bilen Zeki yoldaş şöyle diyordu; "Diğer bazı örgüt, eğilim ve grubun, özellikle 'nasıl bir örgüt' konusunda henüz netleşmediklerine, ya da sorunun ciddiyetini kavramak istemediklerine tanık olduk. Dolayısıyla bu yolda somut adım atarak, birlik sürecine ivme kazandırmayı yeğledik. Ki bugünkü koşullarda olanaklı ve doğru olan da buydu." (R.W. Özel sayı-Mayıs 1986)

Zeki Yoldaş Önderliğinde TSK Kuruluşu ve Mücadelesi

Açık, ilkeli ve samimi olarak sürdürülen birlik çalışmaları Mayıs 1986'da KİP-GBK ve TSK-Roja Welat'ın ortak birlik deklarasyonunu yayınlayarak TSK'da birleşmeleriyle sonuçlanmıştı. Zeki Yoldaş, TSK'da Genel Sekreter olarak birinci derecede sorumluluk yüklendi. Bu yükün ve sorumluluğun bilincinde olan Zeki Yoldaş, TSK-MK ilk toplantısında kollektif karar halina gelen 1 nolu MK genelgesini kaleme alırken şöyle diyordu:

"Biz henüz işin başındayız. Diğer bir deyişle, hedeflediğimiz örgütün temellerini atmış bulunuyoruz. Söz konusu

örgütün inşası ve inşa sürecine tekabül eden savaşım içinde O'nun çelikleşmesi önümüzde duran bir numaralı görevdir. Bu bakımdan eylemimiz, zaferin kendisi değil, sadece zafer istemi demektir. Zaferi belirleyen ise, savaşım sürecinin öne çıkardığı ve özellikle pratik sorunların çözümü, kısaca örgüt çalışmasının kendisidir. Ayrıca örgüt çalışmasında, mevcut olanaklar, araç-gereç, insan unsuru ve kadroların niteliği ile kandisini yakıcı bir biçimde dayatan görevlerin ağırlığı arasında doğru bir orantı var. Bu orantının göstergeleri başarıyı etkileyen faktörlerdir. (...) İleri doğru atılan her ciddi adım, göğüslenmesi zorunlu belirli sorunlar getiriyor. Bütün bunlar, omuzladığımız yükü kat kat ağırlaştırıyor. Bu bakımdan işimiz zor, sorumluluğumuz büyüktür.

"Fakat Marksizmi-leninizmi klavuz edinen, nesnel gerçekliği kavrayan ve leninist örgütlenme ilkelerini hayata geçirmekte ısrarlı olan hareketimiz, inanç, cesaret ve kararlılığı; fedakarlık, atılganlık ve yaratıcılıkla yoğunlaşarak karşı karşıya olduğumuz güçlükleri aşacaktır. Bunun yolu ise, ideolojik yetkinleşme sürecini hızlandırma, politik duyarlılığı ve tutarlılığı titizlikle korumanın yanı sıra, bizi savaşıma içinde yığınların dikkat merkezini oluşturacak savaşkan bir örgütü yaratmaktan geçer. Bu, aynı zamanda, yaşadığımız partileşme sürecinin tamamlanması demektir." (H.Gel S.1, s.2 Eylül 1986)

Pratik Atılganlığı ile önderdi

Bir örgütün ancak savaşım içinde, kitleler arasında dal budak salmasıyla oluşacağına inanan Zeki yoldaş, Avrupa'daki çürümeye bayrak açmış, mücadeleyi ülke zemininde geliştirmek için tüm yaşamını ortaya koymuştu. O, bu tavrın önemini şu tümcelerle sergiliyordu:

"Devrimci bir örgüt gücünü yığınlardan, mücadele yeteneğinden alan, yığınlarla kayuşabilen bir örgüttür. Bu ise, herşeyden önce, yığınlar içinde çalışmayı, onların özlemlerine tercüman olmayı gerektirir. Oysa, son yılların acı deneyimleri, bu bakımdan ilginçtir. Örneğin, Avrupa metropollerinden alternatif arayışları içinde bulunan, yığınlara devrim ihraç eden, hiç sıkılmadan onları direnişlere çağırarak parti ve örgütler az değildir. Açık ki, bu tutum, her türlü güçlüğü göze alarak kitlelerin devrimci potansiyelini harekete geçirmekte karar kılan Parti ya da örgütlerin başvuracağı bir yöntem değildir. Ve düpedüz hokkabazlıktır. Çünkü yığınları direnişe çağırarak, en azından onlar içinde örgütlenmeyi, hatta söz konusu direnişi örgütlemeyi ve onlara öncülük edilmesini gerektirir. (...) İşte bu nesnel gerçeği gören MK'miz, ülke zemininde gücünü ve çalışmasını yoğunlaştırmayı, politikasının bir köşetaşı, örgütsel çalışmalarının ana halkası olarak ele

aldı." (H.Gel S.1)

O sadece teorik belirlemelerin ve birtakım doğruların kağıt üzerine aktarılmasının yeterli olmadığını; teori ile pratik arasındaki diyalektik bütünselliğin mutlaka sağlanması gerektiğinin ısrarlı savunucusuydu. Bu konuda:

"Teorinin yol göstericiliği ve politikanın pratik gerçek-

leştiriciliği bir bütünü halkaları gibi birbirini karşıklı olarak etkiler, tamamlar. (...) Pratik, hem insan düşüncesinin sistemi olarak teorinin, ve hem de sınıfın, bir grubun ya da bir örgütün gereksinimlerini en ileri boyutlarda karşılayacak çalışmalar, eylemler sisyemi olarak politikanın yargılayıcısıdır. Toplumsal eylemi planlama, programlama politikanın yalnızca bir ögesidir. Bu eylemin örgütlenmesini içeren pratik çalışmalar, politikanın temel belirleyici ögesi hatta geleceğidir." (TKSP'de Opr. ve Bir El. Üzerine S.41)

O, inandıklarını pratik yaşamda hayata geçirmede ikircimliğe düşmedi. Alınan kararların uygulanması doğrultusunda pratik adım attı. Başta Kek Sedar (U.Alparslan) olmak üzere, bir grup yoldaşıyla birlikte ülke zeminine yöneldi. Kadroların yeteneğine göre değişik mücadele alanlarına yerleşmesinde önderlik etti. Zeki Yoldaş, önderlerin pratik olarak eylemlilikte ve atılan her adımda fiilen yarekete önderlik etmelerinden yanaydı ve onu TSK MK 1 nolu genelgesinde şöyle formüle ediyordu:

"MK'miz başta temel mücadele alanımız olan K.Kürdistan olmak üzere, örgütsel çalışmalarımızın gerekli kıldığı her alanda, fiilen hareketin pratik önderliğini üstlenmeyi kararlaştırdı. Ve hareketin pratik önderliği alanında şu ya da bu nedenle meydana gelebilecek boşlukları, koşullar ne olursa olsun doldurmaya, yeni yeni ihtiyaçları karşılamakta tereddütte yer verilmemesine karar verdi." (H.Gel s.1)

O, alınan bu kararların sadık bir uygulayıcısı ve takipçisi oldu. O'nun bu tutumu ve ülke zemininde mücadele kararlılığı tüm yurtsever-devrimcilerin dikkatini çeken bir özelliği idi. Bu konuda anı defterine dostları şöyle yazdı : "Avrupa arenalarında mülteci hareket olma eğilimine karşı cesaretle bayrak açtın, koşullara teslim olmadın. Devrimcilikte fedakarlığın ve cesaretin önemini yaşamınla ispatladın. Örnek alınacak bu tavırlarınla belleklerde yer

edeceksin"

Zeki yoldaş, örgüt adıyla K.Saleh ağır hastalığına karşın son üç aya kadar sıcak mücadele alanlarını terk etmedi. Ölüm döşeğinde bile oraları aradı.

Teorik Yetkinliği ile Önderdi

Zeki Yoldaş, TSK kurulduğunda ideolojik-teorik tesbitlerinin açılmasında, önder olarak, üzerine düşeni layıkıyla yerine getirdi. Yaptığı yoğun araştırmalar sonucu, pratik deneyim ışığında, "Kürdistan'da Ulusal Sorunun Konuluşu" adlı yapıtı Şubat 1987'de yayımlandı. Bu yapıtında O, Kürdistan Devriminin Karakteri'ni, Yakalanması Gereken Ana Halkalar'ı, ve İttifaklar Politikası'm ortaya koydu.

Kürdistan'da sınıfların mevzilenmesi, düşman güçlerin durumu, dost güçlerin ayrımı ve geliştirilecek mücadelenin doğru tesbiti için, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısını incelemeye koyuldu. Bu araştırması H.gel ve Denge Welat'da "Kürdistan'da Kapitalizmin Gelişmesi" adıyla dizi halinde yayımlandı.

Ulusal Kurtuluş mücadelesinde Askeri politika ve gerilla savaşına değer biçen Saleh Yoldaş, Dünya devrimci hareketinin bıraktığı zengin deneyimleri, Kürdistanın tarihi ve sosyo-ekonomik yapısı üzerine yapılan araştırmasıyla birleştirerek, elde ettiği sonuçlara göre "Kürdistan Devriminin Askeri Stratejisi"ni kaleme aldı. Bu araştırmasında:

"Ekonomik toplumsal yapı, somut tarihi ve siyasal koşullar, hangi mücadele biçiminin temel alınması gerektiğini belirlemekle kalmıyor; başa alınan savaşım biçimi yanında önem kazanan diğer mücadele türlerini de bilinç çıkarıyor ve bir bütün olarak devrimin gelişme seyrini etkiliyor." diyor ve burdan hareketle Kürdistan devriminin farklılığını şu belirlemelerle ortaya koyuyor:

"Toplumsal farklılaşmanın boyutları, mücadele biçimlerine yön veriyor. Bu nedenle Kürdistan devrimi silahlı mücadele çizgisinde ve fakat kendine özgü bir yolda gelişecektir."

"Kürdistan ne bir Çin veya Vietnam ve ne de bir Nikara-

gua ya da El Salvador'dur. Kürdistan, kapitalizmin ege-men olduğu bir sömürge'dir. Bu nedenle Kürdistan devriminin askeri stratejisinde ve buna denk düşen taktiklerde, kır ve şehir bağlantısının önemi, silahlı mücadele ile toplumsal örgütlenme ve savaş biçimlerinin diyalektik birliği, yolumuzun özünü bilince çıkarıyor." diyordu. (Kür. Dev. As. Stratejisi Denge Welat S.2)

O, Büyük Bir Komutandı

Bu tesbitler ışığında en yakın yol arkadaşı K.Serdar ile birlikte, kırsal alanda silahlı mücadeleyi geliştirecek olan silahlı propaganda birliklerini oluşturmaya çalıştılar. Bu çabalar sonucu Mayıs 1988'de Ordiya Rızgariya Kurdistan kuruldu. Ülke zemininde toplumsal örgütlenmeyi sağlayacak çalışmalar başlatıldı, birimler oluşturuldu, yayın faaliyetine geçildi.

ORK'nun kuruluşunda birinci derecede emeği geçen Zeki Yoldaş, ORK Yüksek Askeri Konsey başkanlığı görevini de üstlendi. Bir yıl gibi kısa bir sürede K.Serdar'ın sınır tanımaz fedakarlığı ve mücadelede kararlılığıyla ORK'ya bağlı silahlı propaganda birlikleri savaşıma hazır hale getirildi. Bütün bu süreçte Onlar, binbir türlü belalarla boğuşular, dökülmeler ve ihanete varan olaylar yaşandı. Ancak engel tanımayanlar hedeflerine doğru kararlıca yürümesini bildiler. Zeki Yoldaş, bu işin zorluğunu ve dökülmelerin kaçınılmazlığını baştan bilerek, "TSK 1 Yaşında" adlı yazıda şöyle diyordu:

"Her yıl dönümü, geçmişle gelecek arasında bir köprü oluşturur. Dolayısıyla belli bir muhasebeyi gerektirir. (...) TSK, tasfiyeciliğe, tekelciliğe, süreci geri çekmek isteyen reformist yönelimlere ve Avrupa bataklığının sürekli olarak ürettiği çürümeye karşı zorlu bir mücadelenin yanısıra, bin bir türlü güçlkle boğuşarak bugüne geldi. (...) küçümsenmeyecek mesafeler katedildi(...)

"Ancak, sapla saman yeni yeni ayrışıyor." (H.Gel Sayı 13) 1988'de temel gerilla eğitimini tamamlamış bir grup, K.Serdar önderliğinde temel mücadele alanına yöneldi.

Saleh yoldaş Kek Serdar ile Lübnan'da eğitim alanında

Botan'da Torisan dağlarında düşmanla karşılaşan birlik, zorlu bir çatışmaya girdi. Bu çatışmada Zeki yoldaş, en yakın çalışma arkadaşı, ORK askeri konsey üyesi ve TSK Genel Sekreter yardımcısı olan K.Serdar'ı yitirdi. Serdar yoldaşın şehadeti, hareketimiz ve ordumuz için büyük bir kayıptı. O'nun bıraktığı boşluğu doldurmak oldukça zordu. Saleh yoldaş bu zor olanı başarmak için uğraştı. Yüksek Askeri Konsey Başkanı olarak yeni yeni gerilla gruplarının oluşumunda ve eğitiminde üstün çabalar sarfetti. Ve bu grupların ülke zemininde K.Serdar'ın yarım bıraktığı mücadelesini devralmasını sağladı.

O, son yolculuğuna çıkarken ardında örnek alınacak bir mücadele tarihi ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş savaşında O'nu her zaman yaşatacak olan ORK ve TSK'yı miras bıraktı.

O, Devrimci bir önderde bulunması gereken mezziyetleri benliğinde özümlemiş bir önderdi.

Teorik yetkinliği ve pratik atılganlığıyla önderliği hak edendi.

Yiğitliği, fedakarlığı ve mücadeledeki kararlılığıyla tartışmasız bir önderdi.

O, kariyer tutkusu olmayan, sade samimi bir önderdi. Yeri ve zamanı geldiğinde yetkilerini başka yoldaşına devretmesini ve bir militan gibi üzerine düşeni aynı inanç ve kararlılıkla yerine getirmesini bilen ve bunun örneğini TKSP-RW döneminde pratikte gösteren bir önderdi.

Önderliği kendi şahsıyla sınırlı tutma hastalığına kapıl-

mayan, kurum olarak örgütlü yapıyı yetkinleştirmeyi hedef alan ve Kollektif çalışmayı her şeyin üstünde tutan bir önderdi. Bu nedenle son sözünde "örgütlülüğün ve kollektif çalışmanın elden bırakılmaması"nu vasiyet etti.

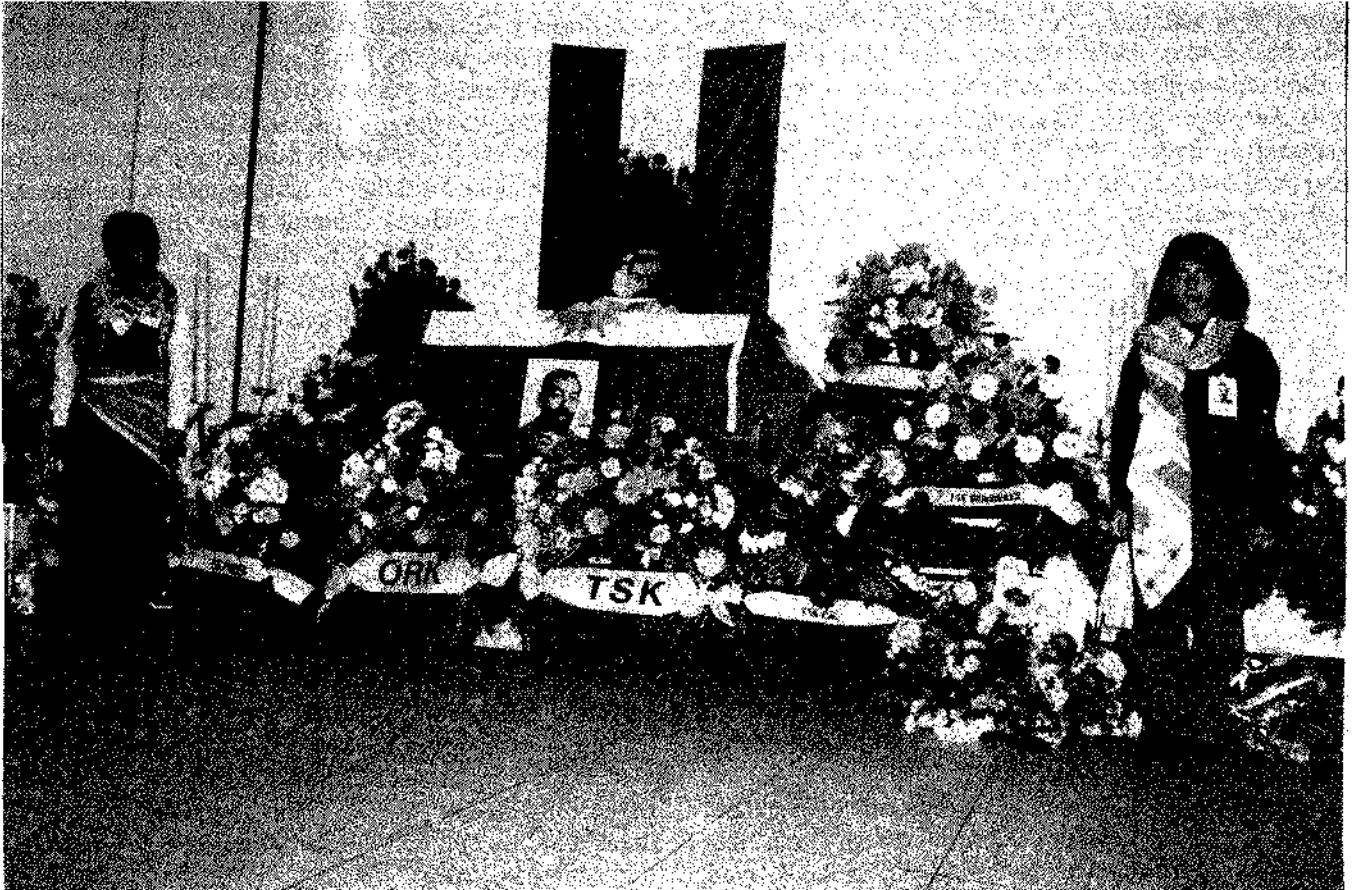
O, örgüt çalışmalarında Demokratik merkezîyetçi ilkeye sonuna kadar bağlı kaldı. Bürokratik merkezîyetçiliğin amansız düşmanıydı. Kadroları göz bebeği gibi korumasını bilen bir önderdi. Avrupa konferansı çalışmalarında, şu ya da bu nedenle örgütün dışına düşmüş ve hala devrimci kişiliğini koruyanlara, Konferansa katılma, görüşlerini sunma ve kendilerini savunma hakkını tanıyarak bunu pratikte kanıtlayan önderdi.

Özüyle sözü bir, verilmeyecek hesabı olmayan bir önderdi. O, "...Alınımız açık... verilmeyecek bir hesabımız yok. Bunun böyle bilinmesi gerekir." diyordu.

O, ardında berak bir mücadele tarihi bıraktı.. Atılan çamurlar Onda iz bile bırakmamıştı.. Alın ak u pak idi giderken....

O'nun, açık sözlülüğü, alçak gönüllülüğü ve devrimci yaşam tarzı, içinden geldiği Kürdistan işçi sınıfı ve devrimci kadrolarına mücadelede örnek olacak.

Kürdistan halkı O'nu ebediyen yaşatacak.

Cenaze töreni ve anma toplantılarında, Zeki yoldaşın anısına TSK adına yapılan konuşma metnini okuyuculara sunuyoruz.

Saygıdeğer Dostlar, Yoldaşlar!

Konuşmama başlamadan önce, 17 Nisan 1990'da aramızdan ayrılan Tevgera Sosyalist a Kurdistane TSK. Genel Sekreteri ve Ordiya Rızgariya Kurdistan (ORK) Yüksek Askeri Konsey Başkanı, önderimiz **Zeki Adsız**, örgütsel adıyla **Kek Saleh** yoldaşı son yolculuğuna uğurlamak için düzenlediğimiz törene gelen tüm kardeş örgütlere, yoldaşlarımıza ve tüm yurtsever dostlarımıza hoş geldiniz der; böylesi bir günde acımızı paylaştığınız için TSK adına hepimize teşekkürlerimizi sunarız.

Dostlar, Kardeşler!

Kürdistan halkının değerli bir önderini, büyük bir komutanını son yolculuğuna uğurlamak amacıyla burada toplanmış bulunuyoruz. **Kek Saleh** gibi silahını ve kalemını birlikte kullanabilen yiğit ve değerli bir önderi, büyük bir komutanı anarken, yaşamını, huzurunuzda kısa bir zaman dilimine sığdırarak anlatmak mümkün değildir. Bu yüzden önderimiz **Kek Saleh** yoldaşın, çocukluğundan başlayarak yaşamını anlatmayacağım.

Genç yaşlarda devrimci mücadeleye atılan **Zeki** yoldaş, salıp olduğu teorik ve pratik yeteneği ile işçiler arasında başarılı çalışmalar yaptı, önemli örgütlenmeler yarattı. Kürdistan devriminin örgütlü mücadeleyle zafere ulaşacağına inanan **Zeki** yoldaş, 1974'ten itibaren TKSP içinde yerini aldı. **Zeki** yoldaş, TKSP-MK üyesi olarak önemli görev ve sorumluluklar yürüttü. Ancak TKSP'deki sağ-reformist yapıyla Kürdistan devriminin zorlu görevlerinin omuzlanamayacağına inanan **Kek Saleh** yoldaş, 1980 öncesi ve sonrasında söz konusu yapıya karşı tutarlı ve aktif bir mücadele yürüttü. 1982 sonlarında bir gurup yoldaşıyla birlikte TKSP'den ayrılarak 1983'te TKSP-ROJA WELAT hattının oluşmasına önderlik etti. **Zeki** yoldaş, bu oluşumla, bir yandan sömürgecilğe-faşizme karşı aktif bir kavgaın geliştirilmesi için uğraş verirken, diğer yandan devrimimizin dayattığı devrimci birlikleri oluşturma çalışmalarına da önderlik ederek, 1986 Mayısında TKSP-ROJA WELAT ve KİP-GBK'den oluşan TSK'da birinci derecede sorumluluk yüklendi. TSK'nın kuruluşu ve bir yıllık çalışmaları hakkında **Zeki** yoldaş şöyle diyordu;

"TSK, devraldığı mirasla birlikte, ağır yenilgi döneminin çetin koşulları içinde ve belli bir ihtiyaçtan doğdu. Tasfiyeciliğe, süreci geri çekmek isteyen reformist yönelimlere ve "Avrupa bataklığı"nın sürekli olarak ürettiği çürümeye karşı zorlu bir mücadelenin yansıması bin-bir türlü güçlüklerle boğuşarak bugüne geldi.. Ama bütün bunlara rağmen, bir yıl içinde ideolojik, politik ve örgütsel alanda küçümselemeyecek mesafeler katedildi."

Birlikler konusunda son derece samimi davrandığını pratikte gösteren **Zeki** yoldaş, hiç bir zaman dar gurup çıkarlarını Kürdistan devriminin genel çıkarları önüne koymadı; kariyerizm tutkusuna asla sapanmadı. Ama O, birlik tuc-

carlığı yapanlara karşı da en ufak bir taviz vermedi. Onlara karşı amansız bir ideolojik mücadele yürüttü.

Tüm yaşamını bağımsız, özgür, demokratik ve birleşik sosyalist bir Kürdistan'a adayan **Kek Saleh** yoldaşın kişiliği ve yaşamını, Onun mücadelesinden ve TSK'nın ideolojik hatından ayrı ele almak mümkün değildir. Çünkü O, TSK'nın ideolojik, politik ve örgütsel olarak şekillenmesinde birinci derecede sorumluluk aldı; Olağan üstü emek ve çaba sarfetti. Yorulmak nedir bilmeyen, gecesini gündüzüne katarak tüm enerjisini Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesine harcayan büyük önderimiz **Kek Saleh** yoldaş, Kürdistan'ın sosyo ekonomik yapısını inceleyerek buna denk düşen sağlıklı bir politik hat oluşturdu. Kürdistan devriminin perspektifleri ve ittifaklar sorunu konusunda **Kek Saleh** yoldaş, şöyle diyor;

"Devrimimizin düşmanları, dışta emperyalizm ve sömürgeci-tekelci Türk devleti, içte ise, halkımıza karşı sömürgecilerle işbirliği içinde bulunan işbirlikçi burjuvazi, büyük toprak sahipleri ve diğer gerici güçlerdir. Buna karşı başta işçi sınıfı, köylülük, kent burjuvazisi ve objektif konumu itibarı ile ulusal burjuvazi, devrimimizin toplumsal tabanını oluşturuyor.."

Kuzey Kürdistan devrimimizin en yakın müttefiği, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki ulusal kurtuluş güçleridir. TSK bu inançla, her parçada kendi seyri içinde gelişen ulusal kurtuluş savaşımında yer alan tüm yurtsever demokrat ve devrimci güçlerle, bunların iç işlerine karışmadan en yakın dayanışmanın örgütlenmesi konusunda çaba harcamayı görev olarak kabul eder. Ulusal kurtuluş güçleri arasında eşgüdümün ve giderek ulusal bir organizasyonun örgütlenmesi için çalışır... TSK. Türkiye işçi sınıfı ve demokrasi güçlerini de en yakın müttefiklerinden biri olarak görür. Ortak savaşımın örgütlenmesi için çaba harcar... Devrimimizin uluslararası stratejik müttefikleri, dünya devrimci hareketi; anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketleri ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleridir.

Kek Saleh yoldaş, pratik bir eylem adamı ve bir teorisyen olarak politik tesbit ve pratik çalışmalarında ikircimliğe girmeyen, Kürdistan devriminin yetiştirdiği eşsiz önderlerden biridir. O, TSK'nın Kürdistan gelişme yolu hakkındaki tesbitini belirlerken de şöyle diyordu;

"Devrimimizin bağımsız gelişme yoluna uygun olarak silahlı mücadeleyi zorunlu görür. Ve bu amaçla uzun vadeli bir halk savaşımın örgütlenmesi için gerekli hazırlıkları yapmayı önüne görev olarak koyar."

TSK Genel Sekreteri ve ORK Yüksek Askeri Konsey Başkanı, değerli önderimiz **Kek Saleh** yoldaş, dört parçalı sömürge Kürdistan'ın Ortadoğu'daki konumunu göz önüne alarak TSK'nın enternasyonalist yaklaşımını şu belirlemelerle somutlaştırıyor;

"Dünya devrimci hareketinin kopmaz bir parçası olan

örgütümüz TSK, milli dar görüşlülüğe karşı işçi sınıfının ulusal ve enternasyonalist çıkarlarını korur. Kürdistan'daki azınlıkların haklarını tanıır. İşçi sınıfının ulusal ve uluslararası çıkarlarını diyalektik bir bütünlük içinde ele alır. Dünya devrimci sürecinin temel çıkarlarının belirlediği politik perspektifleri esas alır, bağımsız ve kişilikli bir politika izler."

Dostlar, Kardeşler, Yoldaşlar!

Gerçek bir devrimcinin tüm özelliklerini kişiliğinde birleştiren, yiğit bir önder ve büyük bir komutan olan **Kek Saleh yoldaş**, Kürdistan'lı yurtsever güçler arasında var olan ve bir ölçüde kan davasına dönüşen örgütler arası sorunların çözümlenmesi için, yanlış yaklaşımlar karşısında ısrarla durarak, bu yanlış yaklaşımların halkımızın kurtuluşuna zardan başka bir şey getirmediğini defalarca vurguladı. Örgütler arası sorunların demokratik ve barışçıl yöntemlerle çözümlenmesi gerektiğini belirten **Saleh yoldaş** bu konuda örgütüne düşen görev ve sorumlulukları, son nefesine kadar yerine getirdi, büyük çabalar sarf etti. Kürdistanlı yurtsever örgütler arasındaki gergin atmosferin yumuşamasına katkıda bulundu.

Kek Saleh yoldaş, büyük bir önder ve komutan olarak aramızda yaşayacak. Ancak buna rağmen kaybımız büyüktür.. Çünkü, **Kek Saleh** gibi açık yürekli, disiplinli, çalışkan, fedakar, korkusuz ve gösterişsiz önderler kolay yetişmiyor. Ayrıca onu, halkımıza, hareketimize ve ordumuza büyük

hizmetler verebileceği; bağımsız ve özgür sosyalist mücadelemize en fazla yararlı olabileceği bir dönem de yitirdik. Bu bakımdan üzülmek elde değil.. Fakat üzülmekle, **Kek Saleh**'in düşüncelerini, fedakarlığını, atılganlığını, yiğitliğini, kısacası **Kek Salehi-Kek Serdar** ve uludere şehitlerimizi yaşatamayacağız. **Kek Saleh-Kek Serdar** ve kürdistan şehitlerimizi yaşatmanın yolu; çalışmada ve çarpışmada onları örnek almaktır.. Onların kanlarıyla boyadığı mücadele bayrağını Kürdistan'ın her alanında dalgalandırmak üzere ileri atılmaktır.

Kek Saleh'in kişiliği ve yaşamı, bugün bizlere miras bıraktığı TSK ve ORK'da somutlaşmıştır. **Kek Saleh yoldaş**, son olarak bize şöyle seslenmişti;

"Kürdistan devriminin zafere ulaşması için kolektif çalışma ve örgütlü mücadele her zaman esas alınmalıdır. Kürdistan devriminin çıkarları her şeyin üstündedir. Bunun için çalışmak, çalışmak ve kazanmak için çalışmak gerekiyor."

Yiğit önderimiz **Kek Saleh**'in anısı önünde bir kez daha saygıyla eğilirken, vasiyetine bağlı kalacağımıza, Kürdistan devriminin zaferi uğruna tüm güç, olanak ve yeteneklerimizi harekete geçireceğimize ant içeriz.

Acımıza ortak olan tüm değerli dostlara bir kez daha teşekkür ederiz.22.04.1990

TSK

Cenaze töreninde Zeki Yoldaşın anısına ORK adına yapılan Konuşma met-

Kürt Halkı Yiğit bir önderini yitirdi

Zeki yoldaş'ın aramızdan zamansız ayrılışı, sadece Tevgera Sosyalist a Kurdistan ve Ordiya Rızgariya Kurdistan için değil, genel olarak Kürdistan devrimci hareketi açısından da büyük bir kayıptır. Onun önderliğinde yapılan çalışmalar, Kürdistan devriminin önündeki sorunları açığa çıkarıyor ve ona çözümler sunuyor. Kürdistan'ın her parçasında, halkımızın değişik biçimlerde yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesi, Ortadoğu ve dünyadaki gelişmeler, Kürdistan devriminin bölge düzeyinde giderek artan önemini dikkate alarak Kürdistan devriminin genel çıkarlarını her türlü gurupsal çıkarların önünde gören **Zeki yoldaş** bu konuda şöyle diyordu;

"Ülkemizin önünde bulunan tarihsel devrim aşaması ulusal demokratik devrimdir. Devrimimizin bu aşamasında, değişik sınıf ve tabakaların, onların politik ve demokratik örgütlerinin de yerleri vardır. Yine bu aşamaya deng düşen bağlaşıklar politikasında kavranması gereken ana halka, kimin ne ölçüde devrimci olduğu değil; siyasal eğilimleri ve dini inançları ne olursa olsun, Vatanın bağımsızlık ve özgürlük davasına olan bağlılıktır. Ve zaferin garantisini, bir anlamda, söz konusu farklı toplum kesimlerinin çıkarlarını uyma içine sokmaya, toplumsal sınıf ve

tabakalar arasında kaçınılmaz olan ideolojik mücadeleyi ulusal kurtuluş hedeflerine uyarlamaya ve buna uygun politik tutumlar geliştirmeye bağlıdır. Ayrıca halkımızın birliğe, devrimci yurtsever örgütlerin birbirlerine her zamankinden daha fazla ihtiyacı var. Aynı toplumsal ihtiyacın, ülkemizin en büyük parçasında silah elde döğüşen, halkımıza dayatılan imha savaşına müdahale hazırlığı içinde olan ve hatta sömürgeci burjuvazinin şu veye bu kesiminden "demokrasi" beklentisi içinde bulunan tüm Kürdistan'lı örgütlere de ciddi görev ve sorumluluklar dayattığı açıktır."

Bu belirlemeleri yapan, bize bu yönde ışık tutan ve bunu tüm pratik yaşamında uygulamaya çalışan **Saleh yoldaş** bu anlamda Kürt halkının önderlerinden biridir. Bu nedenle kayıp hepimizindir.

Tüm yaşamı boyunca ulusal kurtuluş ve sosyalizm davasına sıkı sıkıya bağlı kalan **Zeki yoldaş**, henüz politik yaşamın başındayken, gençlik ve işçi sınıfı içinde çalışmaya başladı. Bu konuda üstün başarı sağladı. O, teorik üretkenliği ve paratik atılganlığıyla girdiği her yerde örgüt yaratmasını bilen bir önderdi.

O, sadece bir teorisyen değil; düşündüklerini ve inandı-

klarını pratikte hayata geçirmek için, savaşta da önde giden kişiliği ile önderliği hak edendi.

İşkence çarkları, sürgünler, ölüm tuzakları onun yaşamının bir parçasıydı. Engel tanımayan, yorgunluk nedir bilmeyen, kolektif çalışmanın emrettiği disipline sıkı sıkıya bağlı, kararlı adımlarla ileriye atılan bir önderdi.

Sömürgeci zulmün kol gezdiği Kürdistan'da binbir türlü belalarla boğuşarak yürüttüğü çalışmalarla engin bir deneyim kazanmış ve politik yaşamının en verimli çağına ulaşmıştı.

Kendisini, bağımsız ve özgür Kürdistan'ı yaratmaya adayan Zeki yoldaş, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısını, düşman güçlerin mevzilenmesini, dost güçlerin durumunu en ince detaylarına kadar inceleyerek, Kürdistan'da ulusal sorunun konuluşu ve Kürdistan devriminin askeri stratejisini belirledi.

Politik örüttüğümüz TSK, Onun önderliğinde kurulurken, Kürdistan devriminin silahlı mücadele çizgisinde başarıya ulaşacağını da belirledi. 1986'dan sonra, diğer adıyla K.Saleh önderliğinde Serdar yoldaş'ın sınır tanımaz fedakarlığıyla askeri politikamın belirlenmesi ve gerilla birimlerinin oluşturulması çalışmaları başlatıldı. Ülke zemininde mücadeleyi yükseltmek şiarıyla Avrupa bataklığında mülteci hareket olmaya karşı bayrak açıldı. Tüm zorluklara rağmen büyük bir coşku ve yüksek moralle yürütülen çalışmalar sonucu 1988'de Ordıya Rızgariya Kürdistan kuruldu. Bu çalışmalarda birinci derecede emeği geçen Saleh yoldaş, ORK'nın Yüksek askeri Konsey başkanlığı görevini de üstlendi. Bir yıl gibi kısa bir sürede ORK'ya bağlı silahlı propaganda birlikleri oluşturuldu. Sürekli eğitimden geçen birlikler temel mücadele alanına yöneldi. Serdar yoldaş, önderliğinde bir gurup, 1 Ekim 1988'da düşmanla amansız bir çatışmaya girdi. Ve bu çatışmada Zeki yoldaş'ın en yakın çalışma arkadaşı, ORK Yüksek askeri Konsey üyesi ve TSK Genel sekreter Yardımcısı Serdar yoldaş şehit düştü.

Zeki yoldaş önderliğindeki ORK Yüksek askeri Konseyi çalışmalarını aralıksız sürdürerek, kısa bir sürede yeni yeni ekipleri eğitimden geçirerek, bu boşluğu doldurmaya çalıştılar. Bugün ORK'nın silahlı propaganda birlikleri Botan ve Torisan dağlarında bu nöbeti devralmış durumdadır.

Askeri politikaya ve gerilla savaşına önem veren Zeki yoldaş, bu konuda şöyle diyordu: "Bağımlı ve sömürge ulusların kurtuluş savaşları açısından siyasi mücadelenin bir başına geliştirilmesi yeterli değildir. Çağımızda ulusal kurtuluş savaşları çok yönlü ve zorlu bir gerilla savaşıyla başlayıp giderek kitleleri kucaklayan ve halk savaşına dö-

nüşerek iktidara yönelen devrimler biçiminde gelişmektedir." Bu genel belirlemelerin ışığında Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı incelenerek Kürdistan'da askeri strateji tesbit edildi. Zeki yoldaş, "Toplumsal farklılaşmanın boyutları, mücadele biçimlerine yön veriyor; bu nedenle Kürdistan devrimi, silahlı mücadele çizgisinde ve fakat kendine özgü bir yolda gelişecektir.

Kürdistan ne bir Çin veya Vietnam ve ne de bir Nikaragua ya da El Salvador'dur. Kürdistan, kapitalizmin egemen olduğu bir sömürgeci. Bu nedenle Kürdistan devriminin askeri stratejisinde ve buna deng düşen taktiklerde, kır ve şehir bağlantısının önemini, silahlı mücadele ile toplumsal örgütlenme ve savaşım biçimlerinin diyalektik birliği, yolumuzun özünü bilince çıkarıyor." diyordu.

Bu tesbitlerle yolunuzu aydınlatan Zeki Yoldaş, silahını ve kalemını, nerede, ne zaman ve kime karşı kullanacağını bilerek, elden bırakmadı. Kardeş kavgasına, yılmıya, teslimiyete ve ikiyüzlülüğe asla pirim vermedi. Farklı mücadele biçimlerini devrimin gelişme yoluna uyarlamak, atılan adımlarda kısa vadeli çıkarları mücadelenin uzun erimli çıkarlarına bağımlı kılmak esasından taviz vermedi.

Vatanına ve halkına karşı duyduğu sorumlulukla ve sosyalizm davasına olan sarsılmaz inancıyla en üstün fedakarlıkta bulundu. Son nefesine kadar örgüt militanlarını bağımsız ve özgür Kürdistan mücadelesinde daha verimli çalışmaya çağdı. Onları bu doğrultuda eğitti. Örgütünü ve örgüt militanlarını göz bebeği gibi korudu. Kürdistan'da hiç bir değer, hiç bir kadronun harcanmasına, karalanmasına, mücadeleye dışına itilmesine asla razı olmadı.

Son nefesine kadar hangi örgütten olursa olsun, Kürdistan dağlarında çarpışanları, işkence çarklarında kan ve irin kusanları düşündü. Ve onlara bir an önce kavuşmak için adeta kendisiyle savaştı. Sıcak mücadele alanından üç ay gibi kısa bir süre ayrılığa bile tahammül edemedi: Serdar yoldaş'ına, Türkiye ve Kürdistan devriminin ölümsüz şehitlerine kavuşmak için acele etti. Onu sevdiklerinin yanına yolluyoruz.

O'nu bu son yolculuğuna uğurlarken;

Zeki Yoldaş'ın, bize bıraktığı mirası koruyup geliştireceğimize, Onun açtığı çığırda yürüyeceğimize, Onun bıraktığı bayrağı kanımızın son damlasına kadar omuzlarımızda yükselterek bağımsız ve özgür Kürdistan'ı kuracağımıza, Onun anısı önünde Ona ve halkımıza söz veriyoruz.

22.04.1990

ORK

O'nu bu son yolculuğuna uğurlarken:
Zeki Yoldaş'ın, bize bıraktığı mirası koruyup geliştireceğimize, Onun açtığı çığırda yürüyeceğimize, Onun bıraktığı bayrağı kanımızın son damlasına kadar omuzlarımızda yükselterek bağımsız ve özgür Kürdistan'ı kuracağımıza, Onun anısı önünde Ona ve halkımıza söz veriyoruz.
22.04.1990

Di Merasîma Bîranîna Kek Saleh de Axaftîna ku li ser navê TSK'ê hat kirin em pêşkêşê xwendewanan dikin.

Dostên Hêja Hevalno!

17'ê Nisanê sekreterê giştî yê Teverga Sosyalîst a Kurdistanê û Serokê Konseya Leşkerî ya Bilind a Ordiya Rîzgarîya Kurdistanê, pêşengê me **Zeki Adsiz**, bi navê wî yê rêxistinî hevre **Kek Saleh** ji nav me qetîya. Em xerhatina didin hemû rêxistin, dostên welatparêz û hevrên xwe ku beşdarî merasîma bîranîna wî bûne. Herweha bi navê TSK'ê spasî we hemûyan dikin ku hûn jî tevî me bûne xemgirêwî.

Gelî Dost û bira!

Em bo bîranîna pêşengekî hêja û serokekî mezin yê gelê Kurdistan li vê derê kombûne. Ji bo me gelek zehmet e ku jîyana vî serokê egît û mezin ku qelem û çeka (tîfing) xwe bi hostahî di gel hev bi kartanî, di demekî kurt da vebêjin. Ji ber vê yekê hewce nîne ku em demê zarokîya **Kek Saleh** vebêjin.

Heval **Zeki** lêj di ciwanîya xwe da bi zanîna xwe ya teorîk û hêjayîya xwe ya pratîk di nav karker û civanan da xebitî, ew rêz kirin. Hevrê **Zeki** bo serketina şoreşa Kurdistanê, bawerî bo tekoşîna rêxistinî hebû. Ji ber vê yekê ew sala 1974'ê kete nav rêzên PSKT'ê. Bu endama Komîta Merkezî û kar û berpirsiyarîyên hêja anîn cîh. Lê belê **Kek Saleh** bawer nedikir ku PSKT dê bi vê rîya rastrevî û reformîst ji bin barê şoreşa Kurdistanê derkeve. Lewma wî hêj berî 1980'ê dijî vê nêrînê dest bi têkoşîneke jîr kir. 1982'ê ji digel refek hevalên xwe ji PSKT'ê cûda bû û 1983'an de pêşengîya damezrîna rêxistina PSKT-Roja Welat kir. Hewre **Zeki** ji alîkî dijî kolonyalîzm û faşîzmê şerê xwe didomand li aliyê di jî pêşengîya pêkanîna yekbûyîna dikir. Di Gulana 1986-ê da TSK li ser zemînê yekbûyîna PSKT-Roja Welat û KIP-GBK pêkhat û hevrê **Zeki** bû berpirsiyarê yekemîn. Hevrê **Zeki** di damezrîn û xebata yeksaleya TSK'ê da wîsa digot: "TSK digel mirasa ku dewir sitandîbû, ji lazîmîyeke kifşîkirî û di nav şertên çetin yê dema têkçûna giran de ava bû. Li hember teswîyecîtiyê, baskên reformîst ku dixwazin pêvajoyê paşta bibin û li hember mihandîna ku bi daîmî ji aliyê 'çala Awrupa' ve têt çêkirin, digel tekoşîneke bi zehmet û bi hezaran dijwariyên re lihev xist û ta roja îroyîn hat.. Lê li hember van hemû tiştan, di nav salekî de di warê rêxistinî, politik û îdolojîk de mesafeyên nepiçûk hat sitandin!"

Heval **Zeki**, di pratîkê de da nîşandan ku, pîrsa yekbûyîna da gelek samîmî bû. Wî mafê şoreşa Kurdistanê her dem di pêşîya her tiştî da didît. Wî tu car menfegetên grûbî yê teng nexist pêşîya menfeetên tevayîya şoreşa Kurdistanê; neket nav nexweşîya karîyerîzmê. Lê wî di warê îdolojîk da şerekî dijwar jî dida li hemberê kesên ku li ser pîrsa yekbûyîna ticaret dikirin.

Kek Saleh, timamî jîyana xwe fedayî Kurdîstaneke azad,

serbixwe, demokratîk, yekbûyî û sosyalîst kiribû. Ji ber vê yekê mirov nikare jîyana wî ji bîr û bawerî, tekoşîn û îdeolojîya wî cûda bike. Ji ber ku di danîn û pêkanîna îdeolojî, siyasî û rêxistinî ya TSK'ê da rola derece yekemîn wî hilgirtibû ser milê xwe. Kar û bizaveke mezin kir. Hevrê **Kek Saleh**, şev û roja xwe kiribû yek ji bo şoreşa Kurdistanê bêwestan dixebitî. Wî, ev siyaseta rast li ser lêkolîna xwe ya aborî u civatîya Kurdistanê danî. Hevre **Kek Saleh**, li ser pîrsa tîfaqan û perspektîfên şoreşa Kurdistanê jî wîsa digot: "Dijminên şoreşa me li derve, emperyalîzm û dewleta tirk ya kolonyalîst û monopolîst e. Di nav da jî, burjuvaziyê hevestê kolonyalîsta, xediyên erdê mezin û kevneperestên din in. Li aliyê di jî, çîna karker, gundîtî, burjuvaziyê piçûkê bajari û li gor rewşa xwe ya objektîf burjuvaziyê netewî, zemînê civakî yê şoreşê me pêktînin..."

"Pîştevanên nêzik yê şoreşa Kurdîstana bakûr jî, hêzên rizgarîxwazên beşên di yê Kurdistanê ne. TSK, bi vê bîr û baweriyê, bi hemû hêzên şoreşger, demokrat û welatparêzên ku di tekoşîna rizgariya netewayîya her beşên Kurdîstanê de cîh standine û di nav pêşveçûnê de dixebitin, eleqederê xebatên wan ên hundirî nake û di babeta hunandîna hevkarîya herî nêzik, xîretê serf dike û evaya wek vatîni qebûl dike. Dixebite da ku di nav hêzên rizgarîxwazên netewî de nêzîkbûyîna çêbibe û hunandîna organîzasyonêkî netewayî avabibe... TSK, çîna karker a Tirkîyê û hêzên demokrasîyê jî wek xwe ra pîştevan dizane. Dê ji bo tekoşîneke hevrayî xebata xwe bidomîne...Pîştevanên stratejîk yê şoreşa me jî; tevgera şoreşger a cihanê, hêzên rizgarîxwazên netewî yê dij emperyalîzmê û çîna karker ya welatên kapitalîst in."

Kek Saleh, wek teorîsyen û pratîsyenêkî şoreşger, di kar û xebata xwe da çu cara dudilî nedikir. Ji vî alî ve jî ew pêşengekî nimûne yê şoreşa Kurdistanê bû. Wî, dema tespîta derbarê rîya pêşveçûna şoreşa Kurdistanê jîbo TSK'ê kir, weha digot:

"Tekoşîna çekdariya ku li gor pêşveçûna rîya serbixwe-tîya şoreşa me li hev têt, pêwîst dibîne. Û ji bo vê armancê, jî bo hunandîna sereke gelêrî yê dem dirêj, li pêşîya xwe wek vatîni danîye da ku hezirîyên pêwîstî bihêt kirin."

Sekreterê giştî yê TSK û serokê Konseya Leşkerîya Bilind a ORK'yê, pêşevayê me yê hêja heval **Kek Saleh**, rewşa Kurdîstana kolonî ya çar perçekirî li Rojhelata navîn tîne ber çav û nêzîkbûyîna enternasyonîzmê ya TSK'yê bi vê tesbîtê dide zelalkirin:

"TSK parçeyek ji tevgera şoreşger ya cihanî ye. Ji ber vê yekê ew, dijî tengnezariya netewî dê di qada netewî û navnetewî da mefê çîna karker biparêze. Ew mafê kêmanîyên li Kurdistanê qebûl dike. Mafên çîna karker yê netewî û navnetewî di hevrayîyek diyalektîk da dibîne. Ew, perspektîfên pêvajoya şoreşgerî ya cihanê bîngêhîn qebûl dike û dê siyaseteke bîşexsiyet bajo.."

Gelî dost, bira û hevrêyan!

Pêşevayê mêrxas û qumandarê mezin heval **Saleh**, hemû xisûsiyetên şoreşgerê rastirîn di şexsiyeta xwe de bi hev dabû girêdan; di navbeyna hêzên welatparêzên Kurdistanê de pirsên ku hebû û di pîvanek de bûbû dawa xwînê, jibo helkirina van pirsan, li hember nerînên şaş xeynê xisarê tiştêkî din neanîye ji rizgarîya gelê me re. Heval **saleh**, dida xuyakirinê ku divê gelşên nav rêxistinên bi metodên demokratîk û aşîfî bihête çareserkerin û Wî, di vî babetê de vatîni û berpirsiyariyên ku ji rêxistina wî re diket, ta nefesa xwe ya dawîyê anî şûnê, xîretên mezin xerc kir. Ew bu alîkar jibo nermkirina atmosfera bilind ku di nav hêzên welatparêzên Kurdistanê de hebû.

Hevre **Kek Saleh**, wek pêşeng û serokek dê her di nav me da bijî, Lê dîsa xema nie giran e. Ji ber ku pêşengên egît, fedakar, xebatkar, netirs û bi disiplin yên mîna **Kek Saleh**, zu bi zu nagihîn. Li aliyê dî me Ew di demêkî wisa da winda kir ku hêj dikare xizmetên mezintir bide Tevger û Ordîya me. Ji ber vê yekê xema me mezin û girane. Lê belê her weha bi

xemgirîyê em nikarin bîr û bawerî, fedakarî û egîdîya **Kek Saleh**, **Kek Serdar** û şehîdên Uludere bidine jîyandin. Divê em **Kek Saleh**, **Kek Serdar** û şehîden dî di xebat û tekoşîna xwe da bidin jîyandin. Divê em ala tekoşîna wan ya ku bi xwîna wan hatîye sorkirin li her derê Kurdistanê bilind bikin.

Jîyan û şexsiyeta **Kek Saleh**, îro wek TSK û ORK ji mera maye. **Kek Saleh** dawîyê ji mera wisa gotibû:

"**Ji bo serketina şoreşa Kurdistanê xebata kollektîf (hevrayî) û rêxistinî divê bingeşên bê qebûlkerin. Mafê şoreşa kurdistanê bi ser hemû tiştiraye. Ji ho vê yekê xebat, xebat û bo serketinê xebat pêvist e.**"

Em carêkî dî li ber biranîna **Kek Saleh** bi rêzdarî radiwestin. Em soz didin ku heta serketina şoreşa Kurdistanê em'ê li ser gotina wî bin û bi hemû hêza xwe bixebitin.

Em carekê dî spasî dostên hêja dikin ku tevê xema me bûn û her veba beşdarî vê merasimê bûn.

22 04 1990

TEVGERA SOSYALISTA KURDISTAN

Di merasîma biranîna **Kek Saleh'de Axaftina ku li ser ORK'ê hat kirin, em pêşkêşî xwendavanan dikin.**

Dostên Hêja Hevalno!

Di demekê bê wext de çûyîna Heval **Zeki** ji nav me, ne tenê jibo TSK û ORK'ê, bi awayê tevayî ji bo hereka şoreşger a Kurdistanê jî wendabûnekê mezin e. Xebatên ku di bin pêşevatîya Wî de hat kirin, pirsên ku li pêşîya şoreşa Kurdistanê bûn derxist ronahîyê, ji wê re helîyê tîne.

Heval Zeki ku menfeeta tevayîya şoreşa Kurdistanê li pêşîya hemû menfeetên grubî didît, di derheqê tekoşîna rizgarîya netewî de ku gelê me li her beşên Kurdistanê bi avayên cuda dide domandin û pêşveçûnên li cihanê û li rojhilata navîn û di çarçova heremê de giringîya şoreşa Kurdistanê ku zêdetir bûye, bala van tiştan daye kişandin û weha gotîye:

"**Merhala şoreşa dîrokî ku di pêşîya welatê me de ye, şoreşa demokratîk a netewî ye. Di wê merhala şoreşa me de, ciyê rêxistinên demokratîk û politîk hene ku evana temsildarên çîn û tebeqeyên cûre cûre ne. Dîsa helqê ya bingeş ya di politikaya tifaqan de, ku rastê vê merhaleyê têt, di vê bihêt têgihîştin; kî çikas şoreşger e nîne ye, meyla wan a sîyasî û bawerîyên wan ên dînî çî dibe bila bibe, girêdana doza serxwebûn û azadîya welat e. Û garantîya serfirazîyê di manayekî de, girêdayê pêkanîna û pêşvebirina politikayêke yê ku ev politîka bikaribe menfeeta hemû tebeqeyên civatê li hev bîne, tekoşîna îdeolojîk ku di nav çîn û tebeqeyan de heye, bide eyarkirin, da ku bike hedefa rizgarîya netewî. Wekî din lazîmîya gelê me bi yekîtiyê û ya hêzên welatparêz, şoreşger ji her demê zêdetir lazîmîyên wan bi hev u du re heye. Vekirîye ku ji ber van eynî lazîmîyan ji hemû rêxistinên Kurdistanî re jî vatîni û berpirsiyariyên ciddî dikeve. Ku li beşa herî mezin ya welatê me, hinik di dest de çek şer dikin, hinik hezîrîya mudexelaya şerê qirkirinê dikin, ku ew şer pêşberê gelê me bûye û heta hinik jî, ji hêzên burjuvazîya kolonyalîstan rêpanê 'demokrasiyê' dikin.**"

Heval **Saleh** ku van prensîban tesbît kir; di vî warî de rîya me ronî kir û xebitî da ku van hemû tiştan di jîyana xwe ya pratîk de bikarbîne, di vî manayê de heval **Saleh**, ji pêşevayekê gelê kurd e. Ji ber vê yekê, wendabûn yê me hemûyan e.

Heval Zeki ku di hemû jîyana xwe de bi avayekê jidandî girêdayê doza sosyalîzm û rizgarîya netewî ma. Dema ku destpêka jîyana xwe ya politîk da bû, di nav ciwanan û karkeran de bi çêkirina teorîyê û xebatên pratîk ve, li her derê kû ket wir, dikaribû rêxistin ava bike. Ew pêşevayekî weha bû.

Ew, ne tenê teorisyenek bû, Ew jî bo ku bir u bawerîya ramanên xwe têxe jîyanê, bi şexsiyeta xwe ya ku di şer de jî di sefên pêşîyê de dimeşîya, pêşevayetiye heq kiribû.

Çerxên şkencê, sirgûn û labikên mirinê, bubu parçeyekê beşa jîyana wî. Ew, wer pêşavayek bû ku, bi gavên emîn pêşta diçû, bi awayek jidandî girêdayê dîsîplînê bû ku jibo xebata kollektîf emir dikir, rawestandî çî bû nizanibû, asteng nas nedikir.

Ew jî jîyana xwe ya politîk de hatibû merhela xwe ya herî kêrhatî ku di meşandîna kar u baran de tecrûbên mezin qezenc kirî bû ku van xebatên wî li Kurdistanê bi hezar tewir belayanve, li hember zulma kolonyalîst di ber xwe da.

Heval **Zeki** ku xwe amadeyê avakirina Kurdistanekê serbixwe û azad kiribû, rewşa aborîya-civakî ya Kurdistanê, mewzîbûna hêzên dijmin, rewşa hêzên dost bi avayê fireh lêkolînan çêkir, danîna pîrsa netewî li Kurdistanê û **Stratejiya Leşkerîya Şoreşa Kurdistanê** da xuyakirin.

Dema Rêxistina me TSK, di bin pêşengîya wî de hat damezrandin, wî da xuyakirin ku, şoreşa Kurdistanê li ser xeta tekoşîna çekdarî dikare bi serkeve.

Piştî 1986'an de pêkanîna xebatên hêzên gerillayê û rastkirîna politîka leşkerî ku di bin pêşengîya bi navê wî yê din **Kek Saleh** û bi fedakarîya mezin a bê sînora **Heval Serdar** ve destpêkir. Bi şîara bilinkirina **Tekoşinê li ser zemîna welat li hem-**

ber buyîna hereka macîrtîyê, al hat vekirin. Li hember hemû zehmetîyan, di dawîya xebatên ku bi moralekê bilind û şew-qêkê mezin hat ajotin, di 1988'an de Ordîya Rizgarîya Kurdistan (ORK) hat avakirin.

Di van xebatande heval **Kek saleh** di dereca yekemîn de keda wî çêbû, vatinîyê Serokatîya Konseya Leşkerîya Bilind a ORK'ê jî girt ser xwe. Di demekî kurt, wek salek de, hêzên propaganda a çekdari ku girêdayê ORK'ê ava bû. Hêzên ku di hindekarîya daîmî re derbasbûn, çûn qadên tekoşîna bingeh. Grubekî di bin pêşewatîya Heval **Serdar** de di 1'ê Oktobra 1988'an de bi dijminre ket şerekê dijvar. Û di wî şerê de aligirê Sekreterê Giştî yê TSK'yê û Endamê Konseya Leşkerîya Bilind a ORK'yê heval **Serdar**, ku hevalê xebatê yê nêzik ê heval **Zekî**, di vê şerê da şehîd ket.

Konseya Leşkerîya Bilind a ORK'yê, di bin pêşewatîya **Heval Zekî** de xebatên xwe her tim domand û demekê kurt de qefleyên nu di hindekarîyê de derbaz kir, û xebitîn da ku wê valahîyê tije bikin. Iro hêzên propagandayên çekdari yê ORK'yê li çiyayên Torîsan û li Botan wê nobedariyê dewir sitandîye.

Heval Saleh ku giringî dida şerê çekdari û politîka leşkerî, di wî warî de weha digot:

"Ji bo şerên rizgarîya neteweyên kolonî û girêdayî, pêşewatîna tekoşîna sîyasî bi serê xwe ve bes nîneye."

"Şerên rizgarîya netewî di sedsala me de bi şerê gerilayê, yê pîralî û çetin ve dest pêdike û her ku diçe qefleyan hem-bêz dike û jibo şerê geleri dizivire û bi şiklê şoreşên ku di-xebite jibo bibe alternatîfê iqtidarê."

Di bin wê rohnîya tesbîtan de, li ser aborî-civatî ya di Kurdistanê de lêkolîn çê bû, li Kurdistanê Stratejîya leşkerî tesbît bû, heval **Zekî**;

"çerçovên ferqiyeta civatê, rîya şiklên tekoşîne nîşan dide; jî ber wê sedemê, şoreşa Kurdistanê li ser xeta tekoşîna çekdari û lê li gor şertên xwe di rîyekî de geş bibe.

"Kurdistan ne yek Çîn an Vietnam û ne jî yek Nikaragua an jî El Salvador e. Kurdistan, kolonîyeke ku kapitalîzm lê hakîme. Bo wê yekê stratejîya leşkerî ya şoreşa kurdistanê de û di taktîkan de li hevhatî giringîya girêdana gund û ba-

jaran, tekoşîna çekdari bi hunandina civakîre û yekîtiya şiklên şer, esasê rîya me derdixe zanîne" digot.

Bi van tesbîtan xwe ve **Heval Zekî**, Rîya me rohnî kir. Qe-lem (pênus) û çekê (tîfing) xwe dizanibû li kê derê, çi wext û li hember kî bide xebitandin, û heta dawîyê, qe-lem û çekê xwe jî destê xwe berneda. Li hember şerê biratîyê, westîya-bûnê, teslimîyetê û durutîyê tawîz neda. Ji bo eyarkirina şiklên tekoşîne, li rîya pêşewatîna şoreşê, di gavên avêtî de, menfeetên demên kurt jî bo girêdayîna menfeetên dirêj yê şoreşê, di van esasan de tawîz neda.

Ew, şiklê berpîrsîyarîya ku li hember welat û gelê xwe didît, bi bawerîya qeîm û jî bo doza sosyalîzmê di fedakarîya herî mezin de beşdar bû. Heta nefesa xwe ya dawî yê Ew, gazîyê militanên rêxistinê kir, da ku di tekoşîna Kurdistanê Serbixwe û azad de hîn baştirîn bixebitin. Di wî warî de hindekarîyê da wan.

Rêxistin û militanên rêxistinê wek rohnîya çavê xwe parast. Tu car qebûl nekir ku, li Kurdistanê tu qîmetêk, qadroyêk bêt xerckirin, bêt rûşekirin, an derkeve dervayê tekoşîne.

Ew, heta dawîya nefesa xwe, yê ku li Eşkencexanan xwîn û nêma xwe vedireşand, yê ku li serê çiyayên Kurdistanê şer dikirin, evana jî kîjan rêxistin dibû bila bibana, her tim, ewana difikirî. Û jî bona ku demek zutirîn bigihîşe wan, bi xwe re şer kir. Tehemul nedikir ku, demekê kurt, wek 3 meh, jî qadên tekoşîne yê germ dûrketibû. Ecele kir da ku leztirîn bigihîşe hevalê xwe yê serdar, şehîden nemir yê Kurdistanê û Tirkîyê.

Em wî rê dikin cem yê ku ew jî wan hezdike.

Em di wê rêwîtiya dawîyê ya **Heval Zekî** de soz didin ku, mirasa ku wî jî mere hêştîye biparêzin, pêsta bibin, di rîya wî ya nu de bimeşin, ta dilopa xwîna xwe ya dawîyê ala ku wî hêştîye, li ser milê xwe bilind bikin û Kurdistanê serbixwe û aza damezrînin, em li pêşîya naşê wî jî wîre û jî gelê xwe re soz didin.

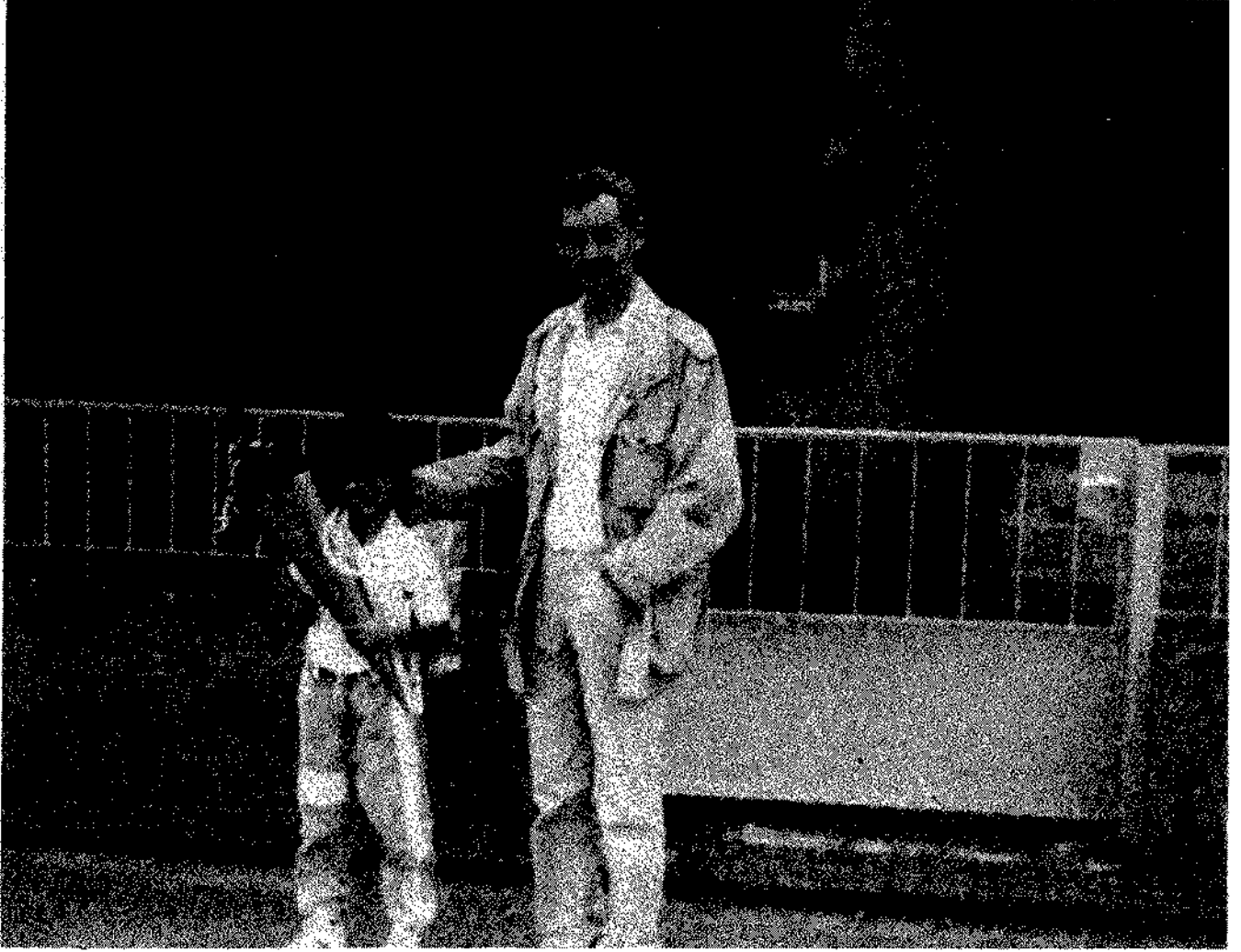
22 04 1990

ORDIYA RIZGARÎYA KURDISTAN

Em di wê rêwîtiya dawîyê ya Heval Zekî de soz didin ku, mirasa ku wî jî mere hêştîye biparêzin, pêsta bibin, di rîya wî ya nu de bimeşin, ta dilopa xwîna xwe ya dawîyê ala ku wî hêştîye, li ser milê xwe bilind bikin û Kurdistanê serbixwe û aza damezrînin, em li pêşîya naşê wî jî wîre û jî gelê xwe re soz didin.

22 04 1990

ORDIYA RIZGARÎYA KURDISTAN

Kızı Şervan ile

Zeki Yoldaş'ın eşi ve yoldaşı Ş.ADSIZ'ın 22 Nisan 1990'da yapılan cenaze töreninde yaptığı konuşma:

**Değerli dostlar,
Yoldaşlar!..**

Halkımız yigit bir evladını daha yitirdi. Hepimizin acısı sonsuzdur.

O, benim ve çocuklarım için iyi bir eş ve iyi bir baba olmanın ötesinde yigit bir önder, eşsiz ve kahraman bir yoldaşı.

O bizlere TSK ve ORK'yi emanet etti!..

O, bizlere, yarım kalan mücadelesini miras bıraktı!..

Biz O'nun bize bıraktığı emanetleri sonuna kadar koruyarak, Kürt halkının kurtuluşuna kadar mücadele edeceğimize; O'nun evlatlarımızın her birini birer Zeki Adsız gibi yetiştireceğime önderimin ve yoldaşlarımızın önünde söz veriyorum.

Zeki Yoldaş'ın anısına Avrupa'da yapılan cenaze töreni ve taziyeye toplantılarına katılan, mesaj sunan ve bu anlamda acımızı paylaşan parti örgüt ve siyasi gruplar:

- 1- Ala Rızgari
- 2- Ala Şoreş (Irak Kür.)
- 3- DEV-SOL
- 4- Devrimci işçi-Danimarka birimi
- 5- Devrimci Komünist Partisi (DKP)- İsveç Birimi
- 6- Kürdistan Demokrat Partisi-Irak (I-KDP)
- 7- Kürdistan Demokrat Partisi-Türkiye
- 8- Kürd. Demokrat partisi- Suriye
- 9- Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-(KUK)
- 10- Kürdistan Öncü İşçi Partisi (PPKK)
- 11- Kürdistan Halk Partisi (KHP)
- 12- KAWA -Yekitiya Proleteriyayê Kurdistan
- 13- Kürdistan İşçi Partisi (KIP)
- 14- Kürdistanlı Devrimciler
- 15- TEVGER
- 16- Türkiye Komünist Partisi (Birlik)-TKP(B)
- 17- Türkiye Birleşik Komünist Partisi
- 18- TKP/ML-Hareketi İsveç örgütü
- 19- Tekoşina Sosyalist
- 20- Partiya Rızgariya Kurdistan (RIZGARÎ)
- 21- Partiya Demokrata Pêşverû a Kurd lı Suriye- İsveç örgütü
- 22- Partiya Gel
- 23- PARHEZ
- 24- Yekitiya Demokraten Kurdistan
- 25- Yekitiya Sosyalist a Kurdistan (YSK)

Yayın Temsilcileri

- 1- Bergeh Redaksiyonu
- 2- Berbang
- 3- Berbanga Kurdistan
- 4- Toplumsal Kurtuluş
- 5- Kürdistan Pres
- 6- 2000'e Doğru

Demokratik Kitle Örgütleri

- 1- İsveç Kürt Dernekleri Federasyonu
- 2- K.K.D.K - F.Almanya
- 3- K.S.S.E - F.Almanya
- 4- K.S.S.E - Danimarka
- 5- Komela Jinên Demokrat ên Kurdistanê li Swêd
- 6- Mala Kurd- Danimarka
- 7- Kürdistan İnsan Hakları Girişimi
- 8- Komela Kurd Spånga
- 9- Yekitiya Ciwanên Kurd Li Swêd

Zeki yoldaşın anısına Ortadoğu'da yapılan anma ve taziyeye toplantılarına katılan, Mesaj sunarak taziyelerini ileten ve acımızı paylaştığımız belirten parti, cephe, örgüt ve siyasi gruplar:

- 1- Devrimci Birlik Platformu- Ortadoğu
- 2- DEV-SOL
- 3- El-Parti
- 4- Filistin Kurtuluşu için Halk Cephesi
- 5- Lübnan Komünist Partisi
- 6- Irak Komünist Partisi
- 7- Irak-Kürdistan Demokrat Partisi (I-KDP)
- 8- Yekitiya Niştimanen Kurdistan (YNK)
- 9- Irak- Kürdistan Demokratik Halk Partisi
- 10- Hızbi Kadîhi Kurdistan (Kürdistan Emekçiler Partisi)
- 11- Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK)
- 12- KUK-SE
- 13- PPKK-Ortadoğu Temsilciliği
- 14- Halkın Birliği Partisi-Suriye
- 15- Suriye Kürtleri Sol Partisi-Şam örgütü
- 16- Suriye Kürtleri Demokrat Partisi (Konferans)
- 17- Suriye Kürtleri Sosyalist Partisi
- 18- Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi (THKC)
- 19- Türkiye Komünist Emek Partisi (TKEP)
- 20- 16 Haziran Hareketi Ortadoğu temsilciliği
- 21- Dr. Mahmut Osman

TSK Merkez Komitesi'ne
Bütün TSK üyeleri ve ORK savaşçılara,
Değerli Yoldaşlar,

Kürdistan halkının değerli önderlerinden Zeki Adsız yoldaş, kahırlı mücadele yıllarının ve işkencelerin yol açtığı amansız bir hastalık nedeniyle yitirdiğimizi büyük bir üzüntüyle öğrendik. Kürdistan halkının Ulusal ve Sosyal kurtuluş kavgasının bu en parlak, ama o kadar da kritik günlerinde Zeki yoldaş'ın ölümü, kuşkusuz ki, halklarımız ve onların devrimci öncüleri için çok ciddi bir kayıptır.

Kürt halkının mücadelesi yükseliyor ve sömürgeciler bunu bastırabilmek için hem insanlık dışı yöntemlerle saldırıyor, hem de bir nihai hesaplaşmanın planını hazırlıyorlar. Bizim içinse çok açıktır ki, nihai hesaplaşma Diyarbakır kalesine kurtuluş bayrağının dikilmesi ile bitecektir.

Zeki Yoldaş buna inanıyor ve bunun için mücadele ediyordu.

Onun ölümünde bizi tek teselli eden şey, yüzlerce, binlerce devrimcinin hayatı pahasına yakılan kurtuluş ateşinin Cizre'de, Silopi ve Nusaybin'de ve herbiri bir savaş mevzisi haline gelmiş daha bir çok yerde Kürdistan halkının ellerine ulaşmış olduğunu görmesi oldu.

Zeki yoldaş'ın özlemi buydu.

TSK ve ORK savaşçıların, bu ateşin gürleşmesi, tüm Kürdistan'ı sarması ve Türkiye işçi sınıfı ve yoksul yığınlarının mücadelesiyle birleşerek sömürgeci faşist sermaye egemenliğini boğması kavgasında Zeki yoldaş'ın bu özlemi doğrultusunda ve O'nun kararlılığı ve inançlılığıyla yürüyeceklerine olan inancımızı belirtmemize izin verin.

Acınızı paylaşır, mücadelenizde başarılar dileriz.

4.5.1990

Devrimci Birlik Platformu Ortadoğu

Tevgera Sosyalist a Kurdistan'lı kardeşlerimize

Hareketimizin önderi Zeki Adsız'ın ölümü, bizde derin bir acı uyandırmıştır.

Ölümüne çok yakın sırada ziyaretine geldiğimizde siz arkadaşlarımıza dediğim sözü yineliyorum:

Zeki Adsız, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin kendisine ihtiyaç duyduğu bir dönemde aramızdan ayrılıyor.

Mücadele arkadaşları ile ailesine başsağlığı dileklerimizizin iletilmesi dileğiyle devrimci selam ve başarı dileklerimizizi sunarız.

21.04.1990

Partiya Rızgariya Kurdistan
adına
Ruşen Arslan

TSK Merkez Komitesine
Değerli arkadaşlar,

Kürt halkının değerli evlatlarından Zeki Adsız Yoldaş'ın ölüm haberini derin bir üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Zeki Adsız yoldaş'ın erken ölümünü Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesinde bir kayıp olarak değerlendiriyoruz. Halkımızın değerli bir evladını daha kaybettiği bu günde hareket olarak acınızı paylaşır; başsağlığı dileklerimizizi bildirerek, böyle bir günde sizlerle birlikte olduğumuzu bilmenizi isteriz.

Devrimci selamlarımızla...

20 Nisan 1990

Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK) Avrupa Temsilciliği

Dostlar;

Kürdistan değerli bir evladını, Türkiye devrimci hareketi güvenilir bir dostunu yitirdi.

Yaşamını halkına adayan bir dosta yitip gitti demek anlamsız kaçabilir. Yoldaşlarının ifade ettiği gibi çalışmasına en çok ihtiyaç duyulduğu bir zamanda ölümsüzlüğe gidişi böyle ifadelendirmek gereyi duyduk.

Kürdistan ve Türkiye halklarının başı sağolsun diyoruz.

22.04.1990

Devrimci Sol
Y.D.K

Yoldaş Zeki Adsız'ın ani ve zamansız ölümü büyük bir acı vesilesi olmuştur.

O, Kürt halkının yetiştirdiği yurtsever mücadelenin yiğit ve militan önderlerinden biriydi.

Kürt halkı O'nu yitirmenin derin acısını daima duyacaktır. TSK'ya ve Kürt halkına başsağlığı dilerken anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

22.04.1990

TKP(B) Genel Sek a.
Y.Ateş

Zeki Yoldaşın ani ölümü hepimizi elim aculara gark etti.

Zeki, bütün yaşamını Kürt halkının kurtuluş mücadelesine adadı. Bu yolda yiğitçe savaştı. O aynı zamanda Kürt ve Türk halklarının kardeşliğinin gelişmesine katkıda bulundu.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

22.04 1990

Türkiye Birleşik Komünist Partisi
Genel Sekreter yardımcısı
Osman Sakalsız

TSK Merkez Komitesi'ne

Değerli yoldaşlar

TSK Genel Sekreteri Zeki Adsz yoldaş'ı kaybetmenin üzüntüsünü içerisindeyiz. TSK ve Kürdistan halkına başsağlığı diler, derin acınızı paylaşıyoruz.

Kapitalizme ve faşizme karşı yürütüldüğü mücadeleyle Kürdistan ve Türkiye devrimci hareketinin gelişmesine önemli katkılarda bulunan, yaşamını Kürdistan halkının kurtuluş davasına adanmış Zeki Adsz yoldaş'ı saygıyla anıyor, mirasını yaşatma mücadelesinde başarılar diliyoruz.

27.4.1990

*Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi
Merkez Komitesi*

Tevgera Sosyalist a Kurdistane Merkez Komitesine

Değerli arkadaşlar,

Örgütünüzün genel sekreteri Zeki Adsz'ın ölüm haberi, her yurtseveri ve yurtsever çevreyi üzdüğü gibi; örgütlenme komitemizi ve tüm yoldaşlarımızı da üzdü. Zeki Adsz kardeşimizin çok genç yaşta, beklenilmeyen ve iflah olmaz bir hastalıkla, gözlerini yaşama kapatmasını; üzüntüyü birkaç kat arttırdığından da şüpheli yoktur.

Halkınız, Zeki Adsz ile de bir mücadeleci yurtseverini kaybetmiştir. Onun, örgütünüz açısından önemli bir boşluk yaratacağı da hemen görülebilmekte. Umudumuz odur ki, TSK, belirli bir süre içinde bu boşluğu doldurur.

Halkımızın, sizin ve tüm Kürdistanlı yurtseverlerin başı sağ olsun. Görev, yurtseverlerimizin yarattığı boşluğu dolduracaktır.

İçtenlikle, Örgütlenme komitemizin selamlarını iletiriz.

26.04.1990

*Yekitiya Sosyalist a Kurdistan
Örgütlenme komitesi adına
SELİM KEYA*

Tevgera Sosyalist a Kurdistan Merkez Komitesine

Değerli yoldaşlar,

Hareketinizin Genel sekreteri Zeki Adsz yoldaş'ın ölümü aramızda derin üzüntü yaratmıştır.

Bir ulus olarak varlıklarınıza, insanlarınza sahip çıktığımız oranda ulusal benliğimizi, mücadelemizi yükseltebiliriz.

Halkımızın kurtuluş mücadelesinde uğraş veren tüm unsurlar er geç bağımsız ve özgür bir Kürdistan da mücadeleleriyle anılacaklardır. Sizlere bir kez daha başsağlığı dilekelerimizi bildirir, üzüntülerinizi paylaşır ve Kürdistanlı devrimciler adına dayanışma dilekelerimizi iletiriz.

22 Nisan 1990

Kürdistanlı Devrimciler

Genç yaşta ölümcül bir hastalığa yenik düşmeniz, Türkiye ve Kürdistan halkları ve devrimci güçleri açısından önemli bir kayıp oluşturduğunuz muhakkak. Ömek devrimci yaşamınız ve kişiliğiniz, halklarımızın ulusal ve sınıfsal birleşik devrimci mücadelesinde saygıyla anılıp yaşatılacaktır.

Hepimizin başı sağ olsun.

28.04.1990

*Türkiye Komünist Emek Partisi adına
Faruk*

Zeki Yoldaş'ınızı Kürt halkına ve onun kurtuluş mücadelesine olan inancı ve inatçı direnci ile tanıyoruz. Zamansız kaybettik. Zeki yoldaş ve mücadele arkadaşlarımızı, ulaşmak için yılmadan yürüdükleri yolda, Kürt halkının kendi davasına sahip çıkması yolunda önemli gelişmelerin yaşandığı günümüzde, Kürdistan halkının, Zeki yoldaş gibi önderlere her zamankinden daha çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde O'nun kaybı önemli bir boşluk doğuracaktır. Ancak biz bu boşluğun, TSK savaşçıları tarafından doldurulacağına ve mücadelenin daha da gelişeceğine inanıyor, yoldaşlara başarılar diliyoruz. Zeki yoldaş şehidimizdir, unutmayacağız.

Cemil Çetin

16 Haziran Ortadoğu Bölge Sorumlusu

Zeki yoldaş'ın hastalığında ve vefatında O'nu ve bizleri yalnız bırakmayan acımızı paylaşan dost ve kardeş örgütlere tüm ilerici ve yurtsever insanlarımıza örgütlerimiz adına teşekkür ederiz

ORK

TSK

Ji Komîta Merkezîya Tevgera Sosyalîst a Kurdistan ra

*Hevalên Hêja,
Me xebera windakirina Sekreterê Giştîya we, Heval Zekî Adsiz girt û gelek berketin.*

Em bi navê Tevgera Rizgarîya Kurdistan ji we ra sersaxî dixwazin û silavên hevalbendî û piştgirî yê bi rê dikin.

Di tekoşîna we da serketin dixwazin.

**22 04 1990
TEVGER**

Ji bo,

Komîta Merkezî ya Tevgera Sosyalîst a Kurdistan

Hevalên hêja,

Vefata Sekreterê we yê Giştî Zekî ADSIZ em pir xemgîn û dilkul kirin. Zekî Adsiz kadroyekî pêşketî û tekoşerekî hêja yê tevgera rizgarîya gelê Kurdistanê bû. Çûna wî ji bo me hemûyan xisarekî girane. Gelê Kurdistanê xebat û tekoşîna vi hevalê qehreman wê ji bîmeke.

Em li gel sersaxîya, silavên xwe yê dostanî û şoresgerî ji bo hemû endam û terefêrên TSK'ê dinêrin.

Bila serê gelê Kurdistanê sax be.

Komîta Merkezîya Ala Rizgarî

Hevalên Komîta Navendî ya TSK,

Wefatkirina hevalê Zekî ADSIZ, bê guman, me gelek êşnûn. Bi rastî me bawer dikir kû, dilê şoresgerêkî wek heval Zekî ADSIZ bi bêbextîya nixweşekî bê sekinandin.

Heval Zekî ADSIZ, wek Sekreterê Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê Jiyana xwe bi şewekî milîtanî dabû amadekirina şoreşa Kurdistan. Ji bo vî û gelek tiştên din tunebûna wî kêmasîyekî gelek mezin e.

Tevgera me her tim bi awakî germ li milîtanîya heval Zekî ADSIZ mêzêkir. Ew li dijî reformîzm û pasîfîzmê derket û bi teorî û pratîk rêya baxderanê nişanda. Ev tiştêkî gelek granbiha bû.

Em ji dil û can êşa we parîdîkin û serxweşî didine we.

21.04.1990

**Yekitiya Proletaryayê Kurdistan (KAWA)
Komîta Navendî**

Oxira hevalê Zekî zîyanek mezin bû ji me teva re. Ji ber ku xebatkar û tekoşerekî bilind bû. Omida me xurt e ku, wê hevalên wî xebatên xwe ji bo serxebûn û azadîya Kurdistanê bidomînin.

Em hev çavnêrin ku dostanîya me bi we re xurt bibe.

Cemal

Ji Partiya Demokratî Kurdî ya Surî

Ji Hevalên TSK'ê ra

Bi helketina şehîdbûna heval Saleh, em di partiya gel a Demokrata Kurdistanê de serxweşiyê li we û gelê xwe dikin. Namirin, ewên di dilê gel de dijîn. Em bawer in gelê ku hevalê Saleh anî û pêşhanî, wê disa lawan bîne û perwende bike.

Zîyan ne ya we tenê ye, zîyana Tevgera Rizgarîxwaza Gelê Kurdistanê tevê ye.

29.04 1990

Partiya Gel a Demokrata Kurdistanê

Ji Hevalên TSK'ê ra

Em bi xemgîniyek mezin bi wefata hevalê hêja û xebatkar Zekî Adsiz, Sekreterê Giştî yê rêxistina we TSK hesîyan. Heval Zekî hemû jiyana xwe ji bo rizgarî û pêşketina netewa kurd xerc kir. Mirinê ew di demek ne xweş de girt, ji ber ku Tevgera rizgarîxazîya Kurd bi taybetî di roja îro de gelek pêwistê kadroyên wekî heval Zekî ye. Em bi hêvî nin ku xebata wî wê nesekîne û bê berdewankirin. Mirina wî xeseretek mezin e ji bo Tevgera Rizgarîxwazîya netewa Kurd.

Bila serê we û gelê Kurd sax be.

27.4 1990

Nunerê PPKK li Rojhilata Navîn

Bo Hevalên Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê liqê swêd ên hêja

Bi wefata Serokê Giştî yê Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê (TSK) û Serokê Konseya Leşkerî ya Ordîya Rizgarîya Kurdistanê (ORK) kak ZEKI ADSIZ xisareteke pir mezin ghiştê gelê Kurd.

Em bi were û bi malbata wî re xemgînin û ji Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê re pêşveçunê û serfirazîyê dixwazin.

P.D.P.K.S

**Partiya Dîmokrat a Pêşverû a Kurd li Suryê
rêxistina Swêd**

Ji Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê liqê Swêd'ra

Hevalên hêja, di va rojên girîng da, bi wefatkirina serokê Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê heval Saleh (Zekî Adsiz) derbeke mezin li tevgera kurdî ket. Bê guman ew ji serokê gelê kurd yêk bu, Ew ji yêk zanevanê sosyalîstên Kurdistanê bu. Gelê Kurd dewlemendîyeka hêja wendakir.

Karker û xebatkarên Kurdistanê di va rojên teng da bê rêber û bê serî, di bin nîrê ketxwarîda dipelçixin. Lê çî mixabin ku gelê me rêberên wan hîn bi werîsan ji hev durin. Karker û xebatkarên Kurdistanê, rojê iro hin zêde muhtaca rêberê xwe ne. Daxwaza wan ji me, yekîtiya rêberan e. Divê em daxwaza wan rojekê pêşta bînin çîh. Jibo vê yekê divê em rojekê pêşta yekîtiya sosyalîstan pêk bînin û bi vî awayî em berê xwe bidin gelê xwe.

Bes bi vî awayî em dikarin ala di dest heval saleh û hemû şehîdên Kurdistanê da hîn bilind bikin, bi vî awayî em dikarin layîqa şehîdên xwe bibin. Eger em vê yekê bi çîh nînin, şehîdên me û gelê me qet me efu nakin.

Xebata heval saleh ê ronahîyê li rîya karker û xebatkarên Kurdistanê bike. Gelê kurd ew di dilê xwe da veşart.

Bi serê gelê Kurd, serê karker û xebatkarên Kurdistanê, serê we û serê me hemûyan xweşbe!

5.5.1990

Tekoşîna Sosyalîst Komîta Ewropa

Ji Komîta Merkezî ya Tevgera Sosyalîst a Kurdistan ra

Hevalên Hêja,

Me bi xemgîniyek mezin mirina damezrêner û Sekreterê Giştî yê Tevgera we, hevalê têkoşer Zeki ADSIZ bihîst... Em dawazin bêjin ku xema metemefî ya we giran e. Belê xema herî giran ewe ku şoreşa Kurdistan, bi giştî gelê me kadîrekî xwe yê têkoşer û pêşeng windakir. Ewe cihê daxê ye...

Heval Zekî timamî jiyana xwe fedayî şoreşa Kurdistanê kiribû. Di vê riyê da wî gelek dijwarî û şkence dît, zindan kêşa... Heval Zekî herweha ji wan dezgeha bi serbilindî derket. Heval Zekî ne li hember dijmin ne jî li hember zor û zehmetiyên jîyanê xwe çu cara bemedada. Ji ber vê çendê jî mirov dikare bêje ku berxwedanî herdem jiyana wî bû. Ew bi bîr û bawerîya şoresgerî û rîka tekoşînê ve tîr û tijî bû. Ew hem zanîyê siyasî hem jî pêşmergeyê şoreşa Kurdistanê bû.

Wê nexweşîya bêbab gelek zû heval Zekî ji nav me rakir... Valahîya wî zû bi zûtîjî nabe. Lê belê cihê şahîya ewe ku ala tekoşîna wî bilind e. Bayê tekoşîna wî ya binûmet dê herdem wê alayê pêl bide.

Serê we, ya rastî serê gelê me sax be. Partiya me çu cara têkoşerîya heval Zekî ya binûmet jî birnake. Partiya me, serxweşîyê dide hemû endam û alîgirên Tevgera Sosyalîst a Kurdistan.

Heval Zekî, dê dî nav dilê gelê me yê têkoşer de herdem bijî.

18. Nisan 1990

Komîta Merkezî ya

Partiya Hêza Welatparêz a Kurdistan

Ji bo Komîta Navbendî a

Tevgera Sosyalîst a Kurdistan re,

Hevalên hêja,

Xebera reş; xebera mirina Heval Zekî me gelek êşand. Heval Zekî, di tevgera rizgarîya gelê Kurdistan de kadîrekî bi rûmet, tekoşer û wek însan, mirovek dilsoz û fîdekar bû. Çi mixabin, ew nexweşîya bê derman, wî ji nav me bêwext girt û

bir. Şîk tune, wî hê dikaribû xizmetên hêja ji gelê Kurd re pêkbahanîya... Lê mirinê nêhêşt, Ku ew, xwezî û xizmeta xwe bi cî bîne.

Mirina Heval Zekî xeserek mezine, ji bo Tevgera Sosyalîst a Kurdistan, lê usa jî ji bo Tevgera netewî-demokrat a gelê Kurd.

Redaksiyona Kovara BERGEH, dixwaze êşa Hevala parke, serxweşîyê dide û bo kar û xebata we serfirazîyê hêvî dike.

Silavên Biratî

20 Nisan 1990 Koln
Redaksiyona BERGEH

Hevalên Hêja

Di 17'ê Nisan a 1990'an de Sekreterê giştî yê Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê serokê Konseya Leşkerî ya Ordîya Rizgarîya Kurdistanê Zeki Adsiz ji nav me bar kir. Mirina bêbext pir zû xwe gihand têkoşerê bibiryar, lawê gernas ê gelê kurd.

Bê guman vefata -kek saleh- Zekî Adsiz di vê deme nazik de, ji bo gelê kurd xisareke pir mezin e. Wî di qonaxê weha de bar kir ku gelê wî ji hemû deman bêtir muhtacî lawên xwe yên wek wî bû.

Xema hevalên wî yên xebatê, ya malbata wî, dostên wî, xema me ye, xema gelê me ye.

Ez bi navê Federasyona Komelên Kurdistanê li Swêdê, daxwazên sersaxîyê digihînim endamên Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê, yên Ordîya Rizgarîya Kurdistanê, malbata wî û tev dost û hevalên wî.

Zeki Adsiz nemir e.

05.05.1990

Keya Îzol

Serokê Federasyona Komelên Kurdistanê li Swêdê.

Em li ser navê rêxistinên xwe, sipasî rêxistinên bra û hevalên pêşverû û welatparêz dikin, ji ber ku ew di rojên nexweşî û wefatê Sekreterê me yî giştî Zeki Adsiz' de em tenê nehiştin û bûn parvekarên êşa me

ORK

TSK

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞININ MODERN ÖNCÜSÜ ZEKİ YOLDAŞ ÖLDÜ

Zeki Adsız öldü. Bu bir kaç kelime gökyüzünde soğuk bir tonla Kürdistan'a kadar yayıldığında hepimizi bir hüznün kaplamıştı: Zeki Adsız Öldü!...

Ancak O, yaşamıyla olduğu kadar zamansız aramızdan ayrılışıyla da kitlelere mesajlar vermeye devam etti. Diyarbakır, Bingöl ve Kürdistan'ın değişik illerinden cenazeye katılan binlerce kişi O'nun, ulusal kurtuluş mücadelemize kazandırmaya çalıştığı işçi sınıfının önder rolünü özümlemekte bir an olsun tereddüt etmediler. Tüm baskı ve sıkı önlemlere rağmen yüzlerce işçi ve köylü önder cenaze törenine katılarak, O'nun son yolculuğunda beraber yürüdüler.

Zeki Adsız'ı anmak, O'nun tüm yaşamı boyunca adadığı ilkeleri bulmak, izlediği politik hattı bilince çıkarmak ve bugünlere ulaştırmak, Kürdistan'daki politik ve sosyal gelişmelerin seyrini de analiz etmek demektir. Ulusal Kurtuluş Savaşımızın sınıfsal içeriğini kavramak demektir. Sömürge bir ülkenin bireyi olarak izlediği çizgi ve geldiği aşama aynı zamanda bizim toplumsal gerçekliğimizin bir aynası durumundadır. O'nun ölümü bu nedenle daha bir anlamlı olmakta, bıraktığı yerin boşluğu daha bir anlaşılır olmaktadır.

Zeki Yoldaş için bu anlamın dışında dökülülecek bir tek gözyaşı yoktur, olmamalıdır. Yüce Kürdistan davasını savaşçılar olarak bize düşen görev bu bayrağı daha yükseklere dikmektir. Sömürgeci boyunduruğa karşı mücadeleye on kez, yüz kez, bin kez daha bilenmiş olarak hazır olmaktır. Yaratığı hareketin en alt kademelerine kadar saygı, sevgi ve güven bırakan bir önder için herhalde söylenecek en doğru söz bunlar olsa gerek.

Zeki Yoldaş inançlı bir komünist olarak politik yaşamına işçi sınıfının politik dünya görüşlerinin genel kavramları içinde başladı. O, içinden geldiği toplumun sorunlarını ve görevlerini üzerinden atmadı. Çok yönlü genel politik kavramlar içinde Kürt ulusunun ve Kürdistan işçi sınıfının içinde bulunduğu durumu gözardı etmedi. Ya da bu sorunları teorik birkaç formülle "işçi sınıfının" sözde genel çıkarlarından ekletik bir hale getirmedi. Kürt ulusunun ve Kürdistan işçi sınıfının sorunlarının çözümünün esas olarak yine bu katmanların ana sorunu olduğunu sürekli vurguladı. Genel-iş sendikasında ve DİSK içinde bu bilinçle çalıştı. Türkiye işçi sınıfı hareketinde var olan şöven ve sömürgeci etkileri kırmak için sınıf hareketinin enternasyonalist birliğini sürekli savundu. Ancak bu birlik adına Kürdistan işçi sınıfının sorunlarının örtbas edilmesine göz yummadı. "Sınıfın genel çıkarları" adına Kürt ulusunun sömürgeci boyunduruğa karşı mücadelesini erteleyen veya görmezlikten gelen anlayışlarla sürekli mücadele etti. Türk ve Kürt solu içindeki "parçayı", "bütüne" feda eden ilhakçı ve sömürgeci anlayışla dışı dış bir mücadele verdi. O, tüm olumsuz koşullara rağmen dünya işçi sınıfının enternasyonalist dayanışması esprisi içinde politik çalışmalarına yön verdi. Yine bu nedenlerle TKSP-Özgürlük Yolu içinde yer aldı. Bu kanalla Türkiye işçi sınıfı hareketiyle, Kürdistan ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketi arasında bağ kurmaya çalıştı. Ama ilkesizliği, politik prensiplerinden taviz vermeyi, göz bayama-

cılığı sürekli reddetti. İlke adamı olmayı prensip edindi. O'nun davranışlarında gösterdiği bu ilkeler, kadrolar ve peşmergeler arasında sağladığı güvenin, yoldaşça saygının ve gönüllü birliğin aydınlatıcı ve geliştirici etkileriyle doludur.

Kürdistan'ın sorunlarının ağırlığını ve günümüzde taşıdığı uluslararası önemini sürekli vurguladı. Kürdistan işçi sınıfının sömürgecilğe karşı mücadelesini, ulusal kurtuluşun ana halkası olarak kavradı. Türkiye'de sol akımların sömürgecilğe karşı kulnu kıprdatmayan tavırlarının yarattığı boşluğun bir çok dengesiz gelişmelere yol açtığını ve Kürdistan işçi sınıfının görevlerini geri plana ittiğini tespit etti. "Türkiye'ye Demokrasi" sloganını kendilerine şiar edinenlerin Kürdistan'ı yeniden "feda edilen bir parça" haline getirdiklerini gördü. Kürt gruplarının bu slogan peşinde yürümelerini kabul etmedi. Ve O nihayet, Kürdistan işçi sınıfının öncü gücü olarak tüm anti-sömürgeci, demokratik, ulusal ve sosyalist görevleri işçi sınıfının politik hedefleri arasına sokan ve kendi kaderini kendi eline alan devrimci bir anlayışla reformcu, oportünist ve uzlaşmacı eğilimlerle bağı kopardı. TKSP'den ayrıldı. Kürdistan işçi sınıfının içinden gelen bir disiplinli önder olarak sınıfın anti-sömürgeci ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşındaki önemini belirledi. Yine Kürdistan işçi sınıfının devrimci hattının görevlerini, ulusal sorun içindeki yerini, gerilla savaşının siyasal karakterini ve uluslararası önemini vurguladı. Bu anlayışla tüm gücünü ülkeye yöneltti. İşçi sınıfının ve yoksul köylülüğün Kürdistan'da toplumsal uyanış içindeki rollerinin ulusal kurtuluşun ana halkası olarak kavranması için önemli etkinlikler gösterdi. Bu anlamda aşiret ve feodallere prim veren anlayışlarla mücadele etti. Yine bu nedenlerle O'nun tarihteki yerini ulusal kurtuluş hareketimizin modern anlamda öncüsü olarak şimdiden belirleme hakkında sahibiz.

Ve O, bu bilinçle bugünlere gelen Tevgera Sosyalist a Kurdistane'nin gelişmesine önderlik etti.

Ne var ki kahpe bir ölüm O'nu görevlerinin en olgun ve verimli çağında aramızdan aldı.

O, hasta yatağında bile bu görevlerin ısrarlı savunucusu ve takipçisi oldu. Hareket kabiliyetinin kalmadığı gine kadar dünya ve Kürdistan'daki olayları takip etti. Ülke zeminindeki yoldaşlarıyla yaptığı görüşmelerde adeta yeniden toparlanıp, dinilir oluyordu. Bu heyecan içinde ülkeye dönmekten başka bir şey düşünmüyordu. O, son nefesine kadar bir kişiyi daha ulusal kurtuluş savaşına nasıl kazandırabileceğini düşündü.

Zeki Yoldaş öldü. O'nun varlığını azmini, mücadelesini anlamayanlar için Zeki Yoldaş gerçekten öldü. Ancak Zeki Yoldaş'ın adı sömürgecilğe karşı bağımsız ve özgür Kürdistan'ın sesi olarak dünden daha fazla kitlelere kök salacak, ölümsüzleşecektir.

Zeki Yoldaş'ın adı, sömürgecilğe karşı olduğu kadar oportünizme, devrim kaçkınlığına ve komploculuğa karşı Kürdistan'da sosyalistlerin gönüllü birlikteliğinin ışıklı yolu olarak sürekli yaşayacaktır.

Rahat uyu Zeki Yoldaş, Kürdistan, sevgili ülkemiz, üzerine

çöken çağların karanlığını mutlaka parçalayacak, özgür, demokratik ve sosyalist bir toplum olarak çağdaş uluslar arasında yerini mutlaka alacaktır.

O'nu son yolculuğuna gözyaşlarıyla değil, özgürlük ve mücadeleye türkülerıyla uğurluyoruz:

Gözyaşı yok

*Haykırış var, çağların karanlığını yırtan
Yaşasın Bağımsız ve Özgür Kürdistan.*

N.Heval

"Her ölüm bin yaşamdır, her damla kan yarınlar armağandır."

BAŞÖĞRETMEN ve BAŞKOMUTANLARI YAŞATMAK, KÜTSAL DAVAYA BAĞLILIĞIN ÖLÇÜSÜDÜR. HER DEVİRİMCİ ve YURTSEVERİN BOYUN BORCUDUR.

Yoldaşlar ve dostlar,

Bilindiği gibi 17 Nisan 1990 günü, saat 19.20 sularında Hareketimiz TSK Genel Sekreteri ve Ordumuz ORK Yüksek Askeri Konseyi Başkanı seçkin önderimiz Zeki Adsız yoldaş, bir diğer adıyla **Kek Saleh** aramızdan ayrılarak, Kürdistan şehitler kervanına katılarak ölümsüzleşti. Böylesi değerli ve eşsiz kayıplar çok acı gerçekten. Eşsiz Önderimiz Zeki Adsız yoldaşın, daha halkımıza ve vatanımıza bir çok değerli hizmetler sunabileceği bir dönemde bizimle vedalaşması, acımızı kat-kat artırıyor.

Büyük Önder Zeki Adsız yoldaş gibi devrimciler istisnadır. Sömürge uluslarda -hele bu Kürdistan gibi çok parçalı ve geri ise- eşine zor rastlanır. Başkomutan **Kek Saleh** gibi büyük komünist bir önderi tarif etmek çok zor doğrusu. O, devrimci bir önder ve komutanda var olması gereken tüm özellik, düşünce ve davranışları fazlasıyla hazmetmişti. O, direnişsiz yaşamıyordu, direniş onun yaşam biçimiydi. O, Kürdistan devrimine önderlik edebilecek ustalık ve yetekte bir önderdi. O, halk savaşına komuta edebilecek ve savaşı zaferle taçlandırarak kabiliyette bir başkomutandı. O, bir teorisyen ve pratisyendi. O, korkusuz bir militan savaşçı bir komünist idi. O, gösterişsiz ve şekilcilikten uzak sade bir önderdi. O, bir eylem adamıydı.

Kayıbımız büyük, acımız derin ve sonsuzdur. Böylesi zamansız vedalaşmaları hazmetmek mümkün değil. Önder ve Komutanlarımız Zeki Adsız ve Urfan Alparşan yoldaşları hem Hareket -TSK- ve Ordu -ORK- olarak, hemde halk ve devrim olarak, bizlere bir çok değerli hizmetler sunabilecekleri bir dönemde, aramızdan ayrılmaları acımızı sonsuz ve derinleştiriyor. Kutsal dava ve vatan uğruna, "Özgürlük ağacının kansız sulanmayacağına" iknayız. Bu onurlu dava uğruna binlerce devrim komutanı ve erinin düşüp ölümsüzleşeceği muhakkak. Boynumuzun borcu olan, onların bizlere devr ve emanet ettikleri kutsal davaya bağlı kalarak, onu zafer-

le taçlandırmak. Onlar ki, kalpleri son nefeslerine kadar "Bağımsız ve sosyalist Kürdistan diye" çarparak ölümsüzleştiler. Onlar ki kanlarının son damlasına kadar çarpılarak hasret ve özlem duydukları mukaddes amaçları uğruna şehitler kervanına katıldılar, onları örnek alarak çalışıp-çarpışmak.

Ölümsüz önder, başkomutan Zeki Adsız yoldaş, bizlere sürekli yol göstericilik yapacak çok değerli eser ve miraslar bıraktı. Halkımızı ve Vatanımızı tanımada bizlere rehber olacak eserler kaleme aldı. Halk savaşımızda yönümüzü tayin edebilmemiz amacıyla pusula emanet etti. Kürdistan devrimini zaferle ulaştırmak için sömürgeci TC'yi karşı savaşta iki güçlü silah -TSK ve ORK- emanet etti bizlere. Biz TSK militanları ve ORK peşmergelerinden istenilen bu silahları gözümüzün nurundan daha iyi korumak ve onları nerede, ne zaman ve kime karşı kullanacağımızı iyi kavramak ve halkımızın düşmanlarına isabetli vuruşlar yapmaktır.

Zeki Adsız ve Urfan Alparşan yoldaşların anıları savaş yolumuzu aydınlatan sürekli meşalelerdir.

Onlar, her zaman halkımızın savaşkan kalbinde yaşayacaklar.

ORK-Eğitim Kampından

N.Çekdar

ORTADOĞU

DEVRİMCİ SOSYALİST BİR ÖNDER ZEKİ ADSIZ

İnsan yaşamı acılarla doludur. Acılı yaşamın en acılı ve kahredici yanı, insanın saygı duyduğu, çok sevdiği birinin ölüm haberini duymaktır. Değerli önder Zeki Adsız'ı kaybetmenin acısını kalbimin en derininde hissettim. Onunla ilgili o kara haberi duyduğumda inanmadım, inanmak istemedim. Kim ne derse desin, bana göre Zeki Adsız ölmedi. O fiziki olarak aramızdan ayrıldı, ama onun adı, anısı ve mücadelesi hep kalbimizde yaşayacak.

Evet, Zeki Adsız ölmedi. O şehit düştü ve ölümsüzleşti. Şeyh Said'lerin Seyit Rıza'ların, Mahsun Korkmaz ve Urfan Alpaslan'ların şehitler kervanına bir şehit daha katıldı. Evet, gökyüzünden bir yıldız kaydı şehitler kervanının içine, bu yıldız devrimci sosyalist önder Zeki Adsız'dı.

Zeki Adsız (K.Saleh) yoldaşın katilleri sömürgeci faşist işkencecilerdir. 1979'da faşist sömürgecilere tutsak düşen Zeki Adsız yoldaş o dönem en ağır işkencelerden geçirildi. Günlerce ona en ağır işkence yapan faşist polisler onu çözemedikleri ve onun ağzından tek kelime alamadıkları için kudurarak onun kaburga kemiklerini kırarak hıncılarını almaya çalıştılar. Zeki Adsız yoldaşın ölümüne sebep olan esas neden o dönemde ona yapılan ağır işkencedir.

Devrimci sosyalist önder Zeki Adsız'ın kaybı salt TSK için bir kayıp değildir. O, Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkı ve bir bütün olarak Kürdistan devrimi için büyük bir kayıptır. Onun gibi değerli bir kadro, örnek devrimci bir militan ve yiğit bir önderin yeri öyle kolay kolay doldurulamaz.

Zeki Adsız (K.Saleh) yoldaşın yaşamı mücadele içerisinde geçti. O, bir işçi ve halk önderi olarak mücadelenin en ön safında yerini aldı. Kürdistan'da işçi sınıfı hareketinin gelişmesi ve sınıf sendikacılığının rayna oturtulmasında onun büyük katkısı oldu. Baysen-İş sendikasında, Genel-İş'te ve DİSK 10.Bölge temsilciliğinde yaptığı çalışmalarla işçi sınıfına layık bir şekilde görevlerini yerine getirdi.

Zeki Adsız yoldaş, işçi sınıfı hareketi ile sosyalist politik hareket arasındaki diyalektik bağı kavradığı için çalışmalarını salt işçi sınıfının sendikal hareketiyle sınırlandırmadı. İşçi sınıfının ve emekçi halkın politik hareketi içerisinde yer alarak sendikal ve siyasal mücadelenin senteziyle devrimci savaşını sürdürdü.

O dönemde (1974'lerde) Kuzey Kürdistan'da gelişen sosyalist politik hareket içerisinde yer alan Zeki Adsız yoldaş, pratikte yaptığı değerli çalışmalarla, sürdürdüğü kararlı mücadeleyle devrimci önder bir kadro konumuna gelerek, politik hareketin Merkez Komitesinde saygın yerini aldı. 1980'lerin o karanlık ve zorlu günlerinde yılmadan, gözünü kırpmadan siyasal çalışmalarını sürdürdü ve üzerine düşen tüm politik görevlerini yerine getirdi. 1982'lerde içerisinde yer aldığı politik hareketle yol ayrımına geldi. TKSP-ROJA WELAT'ın oluşmasına önderlik etti. Daha sonra TKSP-ROJA WELAT ve KİP-GBK'nin birleşimiyle kurulan TSK (Tevgera Sosyalist a Kurdistan-Kürdistan Sosyalist Hareketi)'nin ilk genel sekreteri oldu.

Zeki Adsız yoldaş hem devrimci militan bir kişiliğe sahipti, hemde çok zengin bir teorik cevhere sahipti. TKSP-ROJA WELAT ve TSK'nin tüm teorik tezleri ve politik belirlemeleri onun kaleminden çıktı. Zorlu ve yoğun bir inceleme ve araştırma sonucunda büyük bir çaba ve çalışma sarf ederek, yüzlerce belge, kaynak ve metaryalleri tarayarak Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısının tahlili olan "Kürdistan'da Kapitalizmin Gelişmesi" adlı değerli çalışmasını devrimci kamuoyuna sundu. Yine Kürdistan devriminin izleyeceği silahlı mücadele sürecini analiz ederek "Kürdistan Devriminin Askeri Stratejisi"nin Marksist-Leninist formülasyonunu ülkenin özgül koşullarına göre değerlendiren yazılı teorik bir materyal eser ortaya koydu. Ve bununla yetinmeyerek pratikte somut adımlar atıp ORK'yı (Ordıya Rızgariya Kurdistan-Kürdistan Kurtuluş Ordusu) kurdu. ORK'nın kuruluşuyla devrimci militan kadrolar askeri eğitimden geçirilerek yoğun bir şekilde silahlı mücadele hazırlığına geçildi. Zeki Adsız yoldaş, ORK Yüksek Askeri Konsey Başkanlığı görevini üstlenerek, ORK'nın askeri kamplarında askeri ve siyasi eğitimi birzot kendisi organize edip,

denetledi.

Zeki Adsız yoldaş'ın, geçmişin değerlendirilmesi, Leninist örgüt anlayışı (Bazılarının yurtsever-demokrat örgüt savunuculuğunu yaptığı günümüzde bu daha da anlamlıdır) ve Marksist-Leninist ulusal sorunun devrimci kuramıyla ilgili yazdığı yazılar birer teorik hazinedirler.

Zeki Adsız yoldaş, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin daha da çok gelişip serpilmesi için, özgürlük ve bağımsızlık bayrağının daha da yükseltilmesi ve ileriye doğru götürülmesi için yiğit bir mücadelecisi ve örgütleyici olmanın yanı sıra, aynı zamanda Marksist-Leninist bir teorisyen ve devrimci sosyalist bir önder idi.

Komünist ülkülere ve proletarya enternasyonalizmine içten bağlı olan Zeki Adsız yoldaş, ulusal kurtuluşun toplumsal kurtuluşla tamamlanması, nihai hedef olan komünist bir toplumun inşası ve sınıfsız, sömürsüz ve baskısız bir dünya için verilen mücadelenin yılmaz bir savunucusu ve örgütleyicisi idi.

Zeki Adsız yoldaş'ın, sosyalist kişiliği, devrimci pratik yaşamı ve örgütleyici yapısı üzerine ne kadar çok söz söylene de azdır, eksiktir. Çok sıkı bir şekilde aranmasına rağmen o hiç bir zaman yılmadı, umutsuzluğa kapılmadı. Çok zor koşullar altında kararlı, dirençli ve mücadelecisi tutumuyla çevresine moral ve güven verdi. Sosyalist kişiliğiyle, Marksist-Leninist bir üstün inancıyla, bükülmez devrimci direnciyle örnek bir devrimci sosyalist önder kadroydu Zeki Adsız.

Zeki Adsız yoldaş'ın, Kürdistan şehitler kervanına katılışı çok erken oldu. Kürdistan işçi sınıfının, halkın ve devrimcilerin daha çok ona ihtiyacı vardı.

Acımız büyük... Zeki Adsız yoldaş Kürt halkına, TSK ve ORK'ye büyük hizmet vereceği, Kürdistan ulusal kurtuluş ve sosyalizm kavgasında en fazla yararlı olacağı bir dönemde şehitler kervanına katıldı. Onun gibi açık yürekli, inançlı, fedakar bir önder öyle kolay kolay yetişmiyor.

Tarihsel süreç baktığımızda "Kürdistan halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi, yüzbinlerce şehidin kanı üzerinde yükseliyor. Ve bu yoldaki her "Ölüm" vatan toprağına işleyen "Bir damla kan" olmanın ötesinde, yeni bir yaşamı müjdeliyor. Ayrıca bazı "Ölümler" bunun da ötesinde, tarihsel bir anlam ifade ediyor. Örneğin, Urfan Alpaslan (Serdar Ararat), Mahsun Korkmaz (Agit), Zeki Adsız (K.Saleh) (bn) vb. önderlerin "ölümleri" tarihimizin derinliklerinden süzülüp gelen direniş geleceğimize yeni bir öz katıyor. Üzülmek, bu nesnel gerçeği doğru kavramak; Kek Serdan, Zeki Adsız'ı (bn) ve Kürdistan şehitlerini örnek almak; onların yaşamak ve yaşatmakla özdeşleşiyor. Kürdistan, baştan başa vahşet saçan operasyonların, kitlesel kırılmaların, kahpece işlenen cinayetlerin, işkencenin ve insanlık onurunu ayaklar altına alan binbir türlü alçakça eylemin acımasızca sergilendiği bir alan haline getirilmiş bulunuyor. Fakat tarih boyunca sömürgeciliğe boyun eğmeyen halkımız ve onun öncü güçleri, bugün de onurlarına sahip çıkıyorlar. Ve orman yasalarını, açık kavgaıyla, işkenceyi, insanlık onurunu yüksekte tutmakla; saldırılan, direnişle karşıyorlar. Bu umudun, kan ve zulme üstün geldiğini gösteriyor."

(Yukarıdaki alıntıyı, Urfan Alpaslan'ın ölüm yıldönümü nedeniyle Zeki Adsız yoldaş tarafından kaleme alınıp TSK ve ORK imzalı bildiriden aldım.)

Urfan Alpaslan (Serdar Ararat), Zeki Adsız (K.Saleh) ve Kürdistan şehitleri ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesinin yolunu aydınlatıyorlar. Onlar özgürlük ve bağımsızlık mücadelesini kanlarıyla beslediler ve Kürt halkına büyük tarihsel bir miras bıraktılar.

Zeki Adsız ve Urfan Alpaslan yoldaşlar, Kürdistan ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesinde yaşayacak birer simgedirler.

ORK'nın kurucusu ve Başkomutanı, TSK'nın Genel Sekreteri Zeki Adsız yoldaş, Kürdistan devrimci mücadelesinin bir sembolü olacak. Onun adı Kürdistan tarihinin şanlı sayfalarında altın harflerle yazılacak.

Lokman Polat

"Kürdistan halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi yüzbinlerce şehidin kanı üzerinde yükseliyor. Ve bu yoldaki her "ölüm" vatan toprağına işleyen "bir damla kan" olmanın ötesinde yeni bir yaşamı müjdeliyor. Ayrıca, bazı "ölümler" bunun da ötesinde, tarihsel bir anlam ifade ediyor. Örneğin Urfan Alparıslan, M.Korkmaz, K.Çelik vb. önderlerin "ölümleri" tarihimizin derinliklerinden süzölüp gelen direniş geleneğimize yeni bir öz katıyor. Üzölmek, bu nesnel gerçeğı doğru kavramak; Kek Serdar'ı ve Kürdistan şehitlerini örnek almak; onları yaşamak ve yaşatmakla özdeşleşiyor.

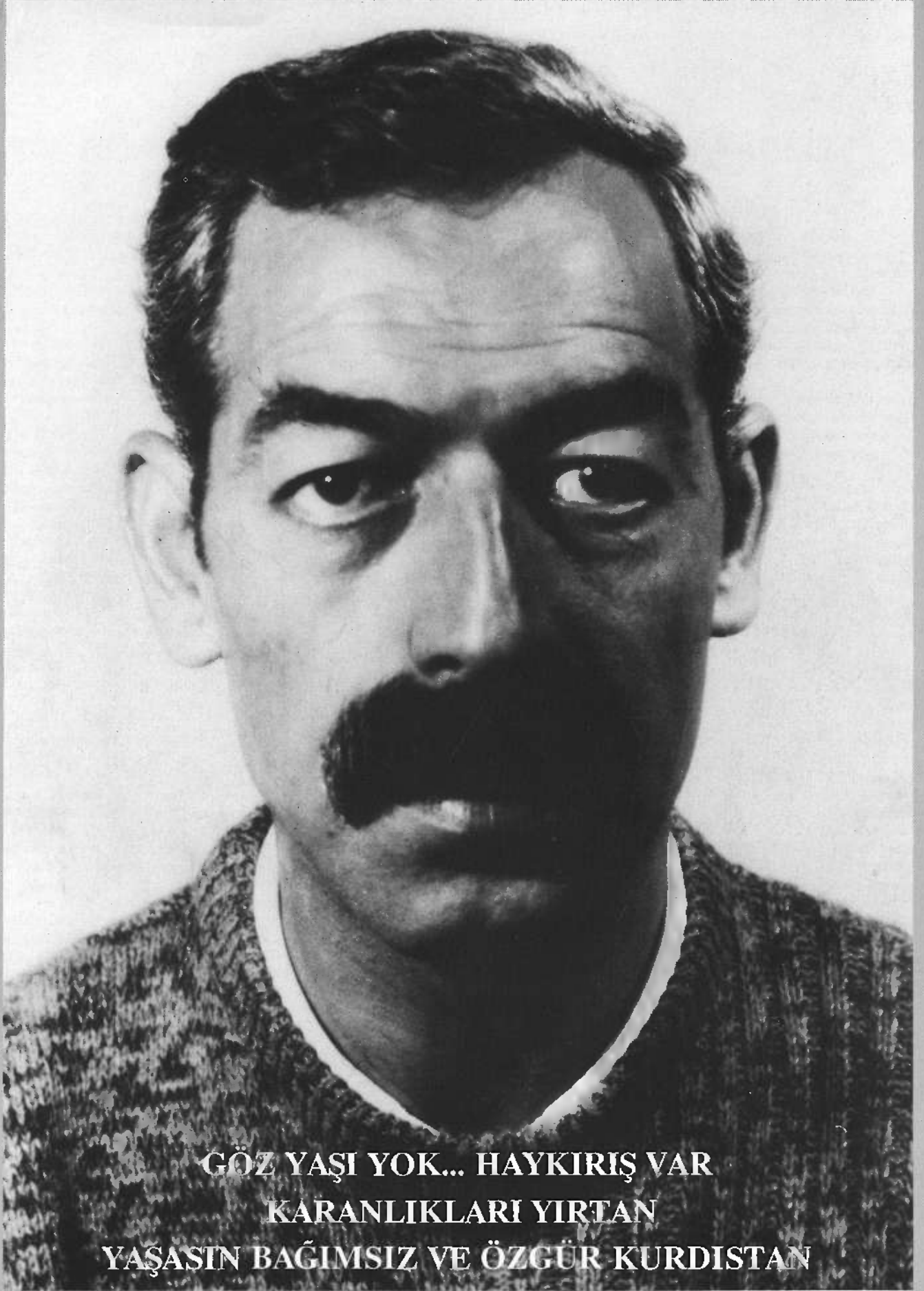
Kürdistan, baştan başa vahşet saçan operasyonların, kitlesel kıyımların, kahpece işlenen cinayetlerin, işkencenin ve insanlık onurunu ayaklar altına alan bin-bir türlü alçakça eylemin acımasızca sergilendiğı bir alan haline getirilmiş bulunuyor.

Fakat, tarih boyunca sömürgeciliğe boyun eğmeyen halkımız ve onun öncü güçleri, bugün de onurlarına sahip çıkıyorlar. Ve orman yasalarını açık kavgayla; işkenceyi, insanlık onurunu yüksekte tutmakla; saldırıları direnişle karşıyorlar.

Bu, umudun kan ve zulme üstün geldiğini gösteriyor..."

Ekim 1989

Zeki Adsız

GÖZ YAŞI YOK... HAYKIRIŞ VAR
KARANLIKLARI YIRTAN
YAŞASIN BAĞIMSIZ VE ÖZGÜR KURDISTAN